

Parlamentarna obmetavanja

Resolucija o protipravnem delovanju komunističnega totalitarnega režima stran 3

Puconsko-vaneški zaplet

stran 3

CREDITANSTALT

Banka Creditanstalt d.d., Ljubljana

Izbrati? nič lažjega
COMETRON
RAČUNALNIKI
M. Sobota, Slovenska 25, tel.: 27 094

Ljutomerski občinski tango stran 6

vegova 13, m. sobota, tel:32 736, ŽE 7 LET TRADICIJE!

MINIOM

SIEMENS NIXDORF

CERTIFIED PARTNER

RAČUNALNIKI SIEMENS NIXDORF ŽE OD 163.900 SIT!

VESTNIK

Murska Sobota, 11. december 1997, leto XLIX, št. 50, cena 190 SIT

VREME

Ob koncu tedna se bo vreme izboljšalo, postopno zjasnilo, vendar bo hladneje.

11. december, čet., Danijel
12. december, pet., Ivana
13. december, sob., Lucija
14. december, ned., Dušan
15. december, pon., Kristina
16. december, tor., Albina
17. december, sredo, Lazar

Lucija

(13. december) kratki dan.

Lunine mene: 11. decembra bo sonce vzslo ob 7. uri in 34 minut, zašlo pa ob 16. uri in 17 minut, dan bo dolg 8 ur in 43 minut. V nedeljo, 14. decembra, bo na nebu zadnji lunin krajec.

Ob parlamentarnem pranju duš za nazaj, ki smo mu priča te dni, se je tako mimogrede začel boj za tip pralnega stroja, s katerim bodo prali duše v prihodnje. Gre za zaplet okrog nacionalnega kurikularnega sveta, ki je kot strokovni organ odgovoren za obnovo šolskih programov. Okrog sveta se je nekaj časa občasnno dvigal prah, vendar se je vse nekako razreševalo na strokovni ravni. Lomiti se je začelo s potekom mandata svetu v novembru, in ko je minister podaljšal mandat svetu, da dokonča svoje

Pranje duš

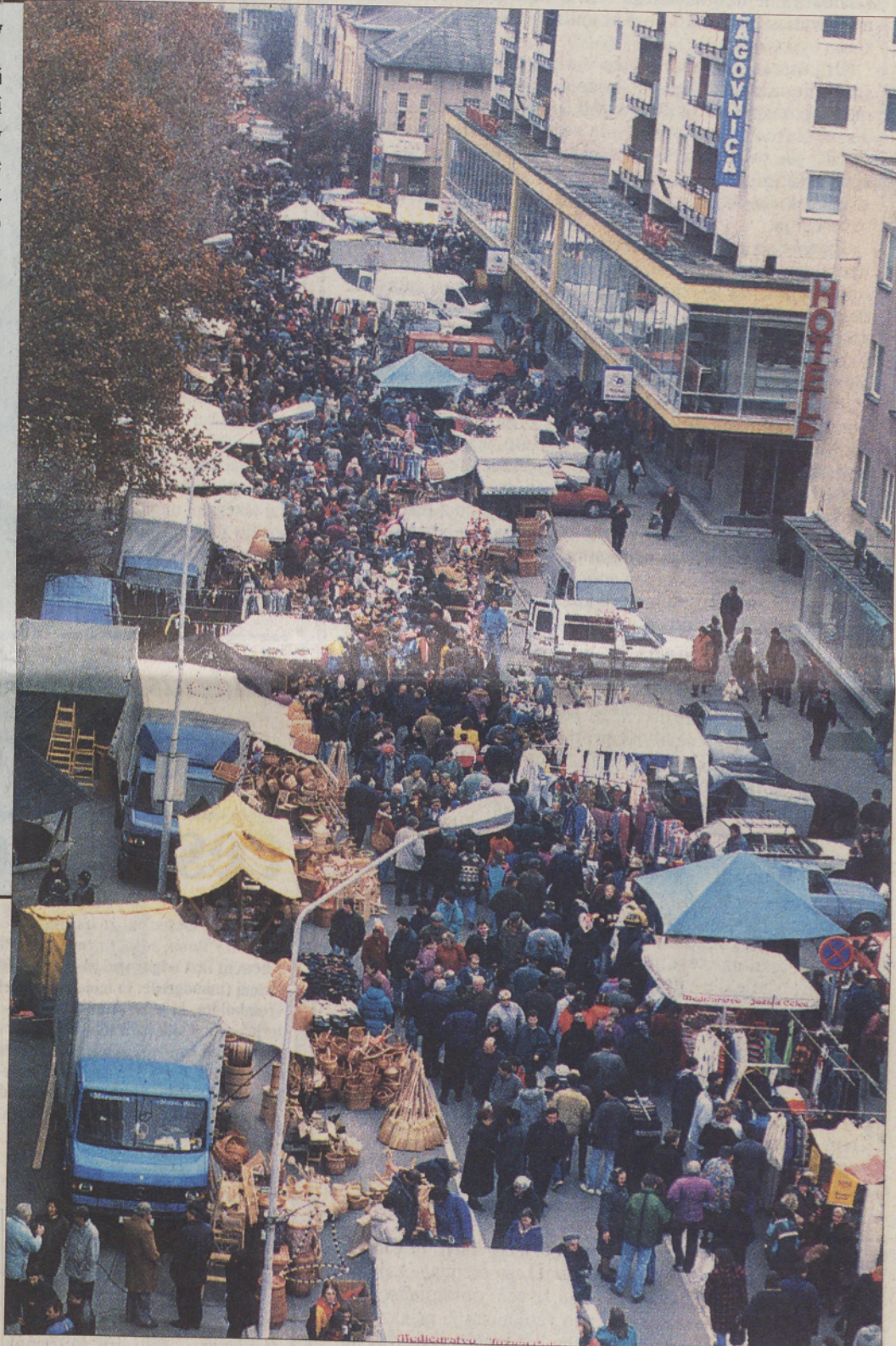
delo. Vzporedno s tem je pet članov izrazilo svoje nestrinjanje in napovedalo odstop. In ta trenutek je izkoristila SLS, ki si s pomočjo te »formalne« napake, ki je sama po sebi vprašljiva, poskuša zagotoviti večji vpliv na področju vzgoje in izobraževanja. Kar naenkrat je dobila celotna zadeva ideološki naboj, in to še toliko bolj, ker je vladajoča stranka izkoristila nastali položaj odstopa in podaljšanja mandata za obračun in plačilo računa, ker ji ni uspelo dobiti šolskega ministristva. Kljub argumentom, da niso mogli uveljaviti svojih strokovnih stališč, daje skupini članov sveta v odstopu ideološko težo odstop člana verske izobraževalne institucije. Po drugi strani pa je morda res, da je preostanek članov sveta preveč lojalna drugi vladajoči opciji. Če se povrnem k »odstopljeni« skupini, se ni mogoče izogniti ideološkemu predznaku zaradi tega, ker je pri vsej zadevi kljub vsemu potrebno upoštevati stališče najvišjega cerkvenega predstavnika pred nastopom njegove funkcije. Toda na tej ravni ne kaže še naprej politično špekulirati. Je pa res, da nas sedanji zaplet vodi na raven, na kateri smo pred poldrugim desetletjem že bili, in ko se je šola usmerjala. Tudi takrat se je o problemu namesto na strokovni ravni razpravljalo v »političnih hramih«, in to »doktrino« očitno dosledno povzemajo z nekoliko drugačnim predznakom. V nastalem položaju bi bilo brez prevelikega pompa in političnih izsiljevanj najbolj racionalno, da stroka znotraj sveta razreši problem strokovnih nesoglasij in konča reformo. Oh tem bi bilo prav, da bi si priključili v spomin opozorila stroke v času usmerjanja, ki jih žal nihče ni upošteval. Že takrat so strokovnjaki temeljnih predmetov opozarjali, da je pri reformi potrebno vztrajati pri temeljnih znanjih, ki so osnova za hitro prilaganje in osvajanje specializiranih znanj. To so takrat celo pokrepili z nekaterimi primerjalnimi analizami ameriškega in jadranskega izobraževalnega sistema, pa ni zaleglo. In če sedaj ponovno zaidemo v ideološke vode, ne bo bistveno drugače.

J. VOTEK

Miklavžev sejem '97

V soboto so se v soboški »pürgerland« zgrnili prebivalci z obeh bregov Mure. Razkazovanje zimske garderobe dam iz visoke družbe je bilo seveda stranskega pomena. Tudi lokalni politiki niso ravno blesteli v »anonimni« (berisvasko vsakogar pozna) množici. Pa vendar je sejem bolj kot zaradi zgrinjanja prebivalstva na dolgo soboško alejo pomemben kot uvertura v »praznični december«. Je znak »navesnega« meseca, bleščečih okraskov in bleščeših, sijočih ljudi. Blesk prazničnega vrveža tako zasenči vsakdanje delo. To je čas velikih veselje podjetij, čas opotekanja ob točilnih mizah, čas najlepših želja in popolnosti iluzije.

Sreča, ki jo prinaša dimnikar, je draga stran 15

fotografija: JURIJ ZAUNEKER

Vse poti vodijo v

Potrošnik

AKCIJSKA PRODAJA

PENEČE VINO GRAJSKI BISER, 0,75l, Vino Brežice	423,20 SIT/kos
WHISKY SCOTTISH LEADER, 0,75l, Era	1.998,40 SIT/kos
FRUPI NEKTAR ANANAS, 50 %, 1l, Vital	123,40 SIT/kos
NAPOLITANKE SUNNY, 400 g, Napredek	207,90 SIT/kos
MARGARINA SPECIJAL, 250 g, Zvijezda	94,00 SIT/kos
KAVA, MLETA, 100 g, Loka	146,60 SIT/kos
ROZINE, 500 g, Preskrba	177,10 SIT/kos
RIŽ ST. ANDREA, 1kg, Droga	259,80 SIT/kos
PREKAJENI VRAT, b. k., Pomurka	1.311,80 SIT/kos
SIR MAKSI SPECIJAL, Mariboraka mlekarne	962,20 SIT/kos
DARILNA KOLEKCIJA, Vanila, Shock Light - ženska, Krka	1.041,80 SIT/kolekc.
ŠAMPON ZA LAŠE CVET, 250 ml, Ilirija	161,00 SIT/kos
DOM, detergent za ročno pranje posode, 1l, Šampionka	166,10 SIT/kos
SERVIETE TISSUE 33 x 33/20, božično-novoletni tisk, Paloma	122,20 SIT/kos

OD 12. DO 31. DECEMBRA 1997

V vseh Potrošnikovih trgovinah!

VROČA CENA

Preveč potrošna in premalo razvojna proračunska poraba

Pogovor s Ferijem Horvatom, predsednikom parlamentarnega odbora za nadzor proračuna in drugih javnih financ stran 8

Očitno je lustracija prodrla tudi na lokalno raven stran 6

Velike sanje Pri Sv. Juriju v znamenju velikopoteznih zalogajev

Graditelji '98 – Ključi delitve ali o dobrososedskih odnosih stran 6

Parlamentarna obmetavanja

Resolucija o protipravnem delovanju komunističnega totalitarnega režima

Če so predsedniku države v predvolilni kampanji očitali, da je poslal v državni zbor premalo mnenj, se je ob t. i. ilustracijskem zakonu podvzval mnenje sporočil pred obravnavo resolucije in zakona v državnem zboru. Pohitela je tudi vlada, ki ga je (kot smo lahko izvedeli na TV iz ust ministra Bandlja) soglasno zavrnila (ne glede na to, da je SLS izjavila, da je za resolucijo ...).

Čas obravnave

Ob t. i. ilustracijskem zakonu (skupaj z resolucijo) je jasno vsaj eno: lansiran je bil ob nepravem času (predvolilni kampanji – kar je Kučanu prineslo dodatne glasove –, kdo pa bi si želel zakon, ki bi prizadel petdeset odstotkov slovenskih državljanov, kot je izjavil predsednik) in v državnem zboru ga sedanja vladna garnitura zagotovo ne bo sprejela (navsezadnje bo k temu pripomogla tudi opozicijska ZLSD – ne glede na to, da je njen predsednik Borut Pahor v Svetu Evrope ob sprejemanju resolucije št. 1096 takrat menda glasoval za resolucijo). No, z razpisom razprave o t. i. ilustracijskem zakonu v povolilnem času je svoje odigral tudi predsednik državnega zbora Janez Podobnik. To, da se po volitvah SDS in SKD ni več ljubilo obstruirati se j DZ, pa tudi pove svoje. Sicer pa so se poslanci namesto sprejemanja zakona po hitrem postopku odločili, da bodo zakon obravnavali v rednem postopku.

Resolucija

Dokumenta, ki ju je predlagala zveza Peterle–Janša, sta dva. Prvi je t. i. »resolucija o protipravnem delovanju komunističnega totalitarnega režima«, v kateri je obsojen komunistični totalitarni režim – obsojeno kršenje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, našteje so kršitve človekovih pravic, v tretji točki je

zapisana odgovornost za zločine (»DZ RS ugotavlja, da je KPS, kasneje imenovana ZKS, in še posebej njeno vodstvo odgovorno za način vladanja v RS v letih od 1945 do 15. maja 1990 – to je od konca druge svetovne vojne do prisega prve demokratično izvoljene vlade«), zapisana je odgovornost vodilnih komunistov, odgovornost agitatorjev, komunističnemu totalitarne režimu pa je odvzeta legitimnost, saj naj bi bil to totalitarni režim »vreden zavračanja in v posameznih elementih svojega udejanjanja zločinski«. Resolucija prav tako go-

vorilo u p o r u d r ž a v l j a n o v p r o t i k o m u n i s t i č n e m u t o t a l i t a r n e m u r e ž i m u, k i j e b i l m o r a l n o u p r a v i č e n, l e g i t i m e n i n z a t o p r a v i č e n t e r v r e d e n s p o š t o v a n j a i n s p o m i n a. V z a d n j i, o s m i t o č k i p a j e z a p i s a n o: »V s a k d o, k i j e b i l p o d k o m u n i s t i č n i m t o t a l i t a r n i m r e ž i m o m n e u p r a v i č e n o k a z n o v a n, i z g n a n a l i p r e g a n j a n z a r a d i

svojega prepričanja ali se je temu režimu uprl bodisi znotraj, bodisi zunaj njegovih institucij, je s to resolucijo deležen časti ter moralnega zadoščenja.«

Obmetavanja

Prejšnji teden smo lahko tri dni spremljali parlamentarno razpravo o resoluciji. Da bi ta lahko bila konstruktivna, bi lahko pričakovali samo naiivneži. Medtem ko sta Janša in Peterle (ne glede na njuno preteklost in sedemletno slovensko zgodovino – navsezadnje sta bila v vseh teh letih bodisi v parlamentu bodisi v vladi) dokazovala, kako potrebna je njuna resolucija in poslance pozivala, naj predlagajo amandmaje in govorijo o vsebini posameznih točk resolucije, je tridnevna raz-

brž ni potrebno posebej poudarjati. Boruta Pahorja, ki je predlagal, naj prekinejo razpravo in parlamentarne stranke skupaj pripravijo resolucijo, v kateri bodo obsojili poveljne poboje pa tudi kolaboracijo z okupatorjem, so bile zavrjene, češ da so predsednika ZLSD samo besede.

Govorniki so bodisi za bodisi proti jemali komparacije od Indijancev, Barage, Grmiča in njegovega sodelovanja s CK, Trstenjaka ... pri tem pa dokazovali, da je resnica (tudi v parlamentarnih klopeh) zelo manipulativna zadeva in da vsako sredstvo posvečuje cilj (sprejetje ali zavrnitev resolucije). In Peterleta, ki je vztrajal in poudarjal, da je resnica samo ena, bi najbrž morali spomniti, da je čas ene za vse veljavne resnice najbrž minil s prejšnjim režimom.

Ob prebiranju Peterletove in Janševe resolucije je jasno še nekaj: na voljo sta imela sedem let, da sestavi resolucijo, pa sta v državnem zboru poslala takšno pisanje, kot da bi ga spisala kar tako, mimogrede, za vsak primer, misleč, da bo to odvrnilo Kučanove volivce.

Rezultat je viden: resolucijo se da zavračati kot pisanje, ki preudicira kolektivno ne pa individualne krivde. Zavračajo jo seve-

prava zvenela kot medsebojno obračunavanje med levimi in desnimi. Da so k temu pripomogli tudi poslanci SDS in SKD, naj-

ker se v SLS očitno vsi ne strinjajo s predlagano resolucijo.

A. POTOČNIK

Svetniki kuzemske občine sprejeli dopolnjen proračun

Motovilci premagali Grad

Nezadovoljni z delom Cestnega podjetja

V zadnjem domu pri Gradu so svetniki kuzemske občine še pred iztekom leta sprejeli spremenjen in dopolnjen proračun za leto 1997, in sicer so združili prvo in drugo obravnavo. Kljub temu pa vse ni teklo tako gladko, saj so postala predmet polemike prosta sredstva v višini milijon evrov, od katerih naj bi dobila po prvotnem načrtu šeststo tisoč tisoč tolarjev, od katerih naj bi dobila po prvotnem načrtu šeststo tisoč tisoč tolarjev krajevna skupnost Motovilci, petsto tisoč tisoč tolarjev Grad.

Vendar pa sta svetnika Zvonimir Kolmanko in Janez Zrim predlagala, naj celotno vsoto kot avans za naslednje leto dobijo Motovilci, in sicer za obnovo kanalizacije, na katero vaščani že zelo dolgo čakajo. Po burni diskusiji in glasovanju je bil njun predlog sprejet, čeprav je ostro protestirala predsednica občinskega sveta Elizabeta Klement. Tudi nasploh čaka kuzemske svetnike pri proračunu še veliko stvari, saj bo le-ta večji za enaindvajset milijonov tolarjev, ki so namenjeni za zbirni begunski center v Vidoncih, poleg tega pa mora občina še dolgove za obnovo cest (Matjaševci okrog petnajst milijonov in Krupljinik od dvajset do petindvajset milijonov) ter gradnjo šolskega prizidka, vključno z opremo (najmanj deset milijonov tolarjev). To je bilo glavna napaka. Nam je pomembno samo to, da čisto nič stvari vržemo na papir, po čem bomo že nekako. Zvonimir Kerec je bil mnenja, da stvari niso tako alarmantne, saj so druge občine zabredle v še večje dolge, predlagal pa je izdajo ob-

činskega glasila, s katerim bi občane obveščali o stvareh, ki se dogajajo v njihovih krajevnih skupnostih. S tem se je strinjal tudi župan Ludvik Kočar: »Ob koncu leta bo vsaka hiša dobila poročilo o tem, kaj se je naredilo v občini in koliko je to stalo. Res so nam ceste prinesle izgubo, toda sam sem optimist. Če ne bi

Svetniki kuzemske občine so predlagali, naj bi kosovne odpadke odvažali enkrat letno, ker je drugače vsa stvar predraga. Pohvalili so komunalnega redarja, ki je veliko vplival na ekološko zavest ljudi. Kljub temu pa se v potokih še najdejo nevarne snovi, k onesnaženosti pa naj bi prispevale tudi sosednje vasi iz drugih občin, saj njihovi prebivalci odvažajo smeti v občino Kuzma. Fotografija: Nataša Juhnov

djetja in v prihodnosti je treba razmišljati o ustanovitvi lastnega podjetja skupnosti goriških občin, je dejal tajnik Milan Matiš.

Enako skeptični so bili svetniki tudi pri sklepu o ustanovitvi razvojnega centra »Sinergija«, saj po njihovem mnenju takšni centri ne prinašajo nikakršnih učinkov. »Jaz sem absolutno proti takšnim stvarim, saj nisem videl še nobenega konkretnega učinka. Ti centri nastajajo samo zaradi občinskih uprav, ki od nekd morajo dobiti plačo,« je bilo mnenje Draga Šaferja. »Poleg tega pa so ideje teh centrov utopične, saj takšnih turističnih kmetij, kot jih predstavljajo, na našem območju ne bomo imeli še petdeset let,« se mu je pridružil Zvonimir Kolmanko.

Zato so kuzemski svetniki sprejem poslovnega načrta in sklep o ustanovitvi razvojnega centra »Sinergija« začasno odložili in sklenili, da počakajo na sklepe preostalih občin.

Pobudo poslanca Ferija Horvata in župana murskosoboške mestne občine Antona Slavica o ustanovitvi pokrajine Pomurje v občini Kuzma podpirajo, več pa ne morejo narediti, saj bodo po njihovem mnenju o tem odločale poteze pomurskih poslancev: »Načelno smo za to, ker naj bi bila regija vmesna postaja in močnejša inštanca do države in bi tako prispevala k večji decentralizaciji. Odločitev o tem pa bo vseeno sprejeta v državnem zboru.«

TOMO KOLEŠ

Puconsko-vaneški zaplet

Kdo bo razvozlal gordijski voz?!

Očitno je pozitiven rezultat referenduma o izločitvi naselja Puconci iz KS Puconci in ustanovitvi nove krajevne skupnosti Puconci, ki je bil 2. marca letos in na katerem se je kar 84,32 odstotka volilcev odločilo za samostojno pot, spodbudil marsikatero akcijo na območju nekdanje puconske krajevne skupnosti. Tako so opravili številne občne zборе v posameznih vaseh.

V Gorici so vaščani predlagali, naj bi bila njihova vas samostojna krajevna skupnost, zato je 47 podpisnikov sprejelo petico za izločitev iz sedanje KS Vaneča, kamor so jih vrstili po ustanovitvi samostojne KS Puconci. Menijo namreč, da v preteklosti niso nikoli spadali v KS Vaneča oziroma na Goričko, saj so bili ves čas funkcionalno povezani z občinskim središčem Puconci. Mar hodo skupni interesi glede gradnje kanalizacije, vodovoda in ureditve pločnikov v tem primeru prevladali? Druga resnica pa je tudi, da jih v Puconcih, ko so se odcepili od preostalega dela nekdanje skupne krajevne skupnosti, niso pozvali h vključitvi glede teritorialne povezanosti, čeprav je zdaj taka pobuda vnovič zavnana.

Medtem so se v Dolini opredelili za skupno organiziranost preostalih petih vasi, to so Bokračiči, Dolina, Gorica, Šalamenci in Vaneča. Podobnega mnenja so bili tudi v Bokračičih. V Šalamencih pa so sprejeli sklep, po katerem naj bo njihova vas krajevna skupnost, če se bodo tako opredelili tudi v drugih krajih. Na Vaneči so bili za to, da kraj ostane v sedanji krajevni skupnosti skupaj s preostalimi vasi, hkrati pa so na občnem zboru pooblastili svet krajevne skupnosti, da odloči na osnovi pozitivnega mnenja vseh zborov občanov o ustanovitvi krajevne skupnosti in novem sedežu KS.

Naposled so se predsedniki vaških odborov opredelili, da se iz vasi Puconci ustanovi nova Krajevna skupnost Puconci, medtem ko bi vasi Bokračiči, Dolina, Gorica, Šalamenci in Vaneča tvorile novo krajevno skupnost z nazivom KS Vaneča s sedežem na Vaneči. Opravili so že tudi volitve članov sveta KS in vaških odborov v novi Krajevni skupnosti Vaneča, ki ga sestavlja po pet članov vaškega odbora, edino le Bokračič kot manjša vas imajo tri svoje prestavnike.

Vaški odbor ne more imeti funkcije sveta KS!

O vsem tem je puconska občina zaprosila za strokovno mnenje vladno službo za lokalno samoupravo, zlasti glede tega, ali lahko puconski vaški odbor prevzame funkcijo sveta KS Puconci za vas Puconci. Odgovor je bil negativen, saj so ugotovili, da so nekatere določbe v statutu, ki se nanašajo na krajevne skupnosti, nezakonite. Tako je v 70. členu puconskega občinskega statuta določeno, da so krajevne skupnosti razdeljene na vaške skupnosti, kar ni v skladu z 18. členom Zakona o lokalni samoupravi, ki določa, da je območje občine v skladu s statutom lahko razdeljeno na krajevne, vaške in četrtne skupnosti. Vse omenjene skupnosti so ožji deli občine in med sabo enakovredne, torej se krajevne skupnosti ne morejo deliti na vaške skupnosti. Zato je razdelitev krajevnih skupnosti in prenos nalog KS na vaške skupnosti oz. vaške odbore po mnenju vladne službe za lokalno samoupravo v nasprotju z zakonom.

Kot je rečeno, se vaški odbori oz. vaške skupnosti sicer lahko ustanovijo kot posvetovalni organi (telesi) krajevne skupnosti, ne pa tako, kot je določeno v puconskem statutu (72. člen). Zdi se jim utemeljeno in tudi ne v skladu z vlogo in pomenom krajevnih skupnosti v novem sistemu lokalne samouprave, da bi vsaka posamezna vas (naselje) predstavljala krajevno skupnost. Na ta način je predlog, da bi funkcijo sveta KS Puconci (za vas Puconci) opravljal vaški odbor Puconci, funkcijo predsednika sveta KS Puconci (za vas Puconci) pa predsednik vaškega odbora Puconci, nezakonit. Svet KS je namreč predstavniški organ celotne krajevne skupnosti, zato ga ne more nadomestiti predsednik vaškega odbora (kot ožjega dela KS), in to tako, da bi kot predsednik celotne KS opravljal funkcijo le za vas Puconci, druga območja KS pa bi ostala nepokrita. V primeru odstopa predsednika sveta KS opravlja njegovo funkcijo podpredsednik sveta KS do izvolitve novega predsednika sveta. V primeru, da bi KS teritorialno preoblikovali, je potrebno izvesti postopek za preoblikovanje KS v skladu s puconskim občinskim statutom.

Še vedno brez čistih računov pri delitvi premoženja

Čeprav v krajevni skupnosti Vaneča trdijo, da se oni nikoli niso izločili iz KS Puconci, ampak je to storila vas Puconci, je v ozadju celotnega zapleta očitno več problemov. Še vedno namreč niso vzpostavljeni čisti računi pri delitvi premoženja nekdanje KS Puconci. Imenovana je komisija za razdelitev skupnega premoženja, ki naj bi kmalu končala delo. Dotlej pa v posameznih vaseh posebej vodijo evidenco o porabljenih finančnih sredstvih, zlasti glede krajevnega samopriskrbe. Vsekakor pa bodo o tej aktualni temi morali podrobneje spreporiti tudi na seji puconskega občinskega sveta, ki je v preteklosti prižgal zeleno luč za omenjene spremembe v organiziranosti lokalne samouprave na njihovem območju, še posebno, ker so za februar prihodnje leto predvidene volitve v obeh zdajšnjih krajevnih skupnostih s sedežema v Puconcih in na Vaneči.

MILAN JERŠE

Kema Puconci čedalje bolj prodira na tuje trge

Dosedanji uspehi jih spodbujajo

Precejšnja vlaganja v minulih letih so se 90-članskemu kolektivu puconske Keme obrestovala - Če so bili še leta 1992 zaradi posledic razpada jugoslovanskega tržišča na razpotju, se lahko danes upravičeno pohvalijo s svojimi dosežki na domačem in tujem trgu - Z istim številom zaposlenih se je prihodek v tem obdobju povečal kar za 4-krat in znaša letos že 120.000 DEM na zaposlenega, medtem ko se je proizvodnja gradbenih materialov povečala za 5-krat

»Letošnje poslovanje je preseglo pričakovanja, saj smo načrtovali le 5-odstotno povišanje, dosegli pa celo 20 odstotkov več v primerjavi z lanskim letom. Ko bomo končali z naložbami doma, bomo v glavnem vlagali v tuja tržišča, ker menimo, da se nam tam odpirajo neprimerno večje možnosti kot na domačem trgu. Začetna naložba, v kar sta všteta tudi atestiranje in stroški začetnega marketinga, za uspešen start v neki državi znaša okrog 500 tisoč DEM,« poudarja direktor puconske Keme Branko Drvarič.

Zdaj izvažajo v več kot deset držav, med drugim občasno v oddaljene države Bližnjega in Daljnega vzhoda. Ugotavljajo namreč, da je domače tržišče premajhno za njihovo proizvodnjo gradbenih materialov, zato uvrščajo med prednostno nalogo širitev predstavniške mreže v tujini. Prav zdaj potekajo intenzivne priprave na ustanovitev lastne firme na Hrvaškem. V Zagrebu, kjer imajo že pet let na voljo prostore v velikosti okrog sto kvadratnih metrov, bo kmalu začela delovati firma z nazivom Kema Hrvaška. Hkrati pa so tik pred sklenitvijo zastopniških pogodb na Poljskem, tako da se jim odpirajo lepe možnosti za še večji prodor na tuje trge. Ker nameravajo v prihodnje izdelavo gradbenih materialov povečati s sedanjih 12.000 ton letno na 20.000 ton, postavljajo čedalje zanimivejši za številne tuje partnerje in investitorje.

Pri vsem tem je treba vedeti, da v puconski Kemi pričakujejo drugo soglasje Agencije za privatizacijo. Prihodnja delniška družba bo v večinski lasti notranjih lastnikov in prav ti v prihodnje pričakujejo stabilno poslovanje z nenehnim dvigom rezultatov poslovanja. Po besedah direktorja Branka Drvariča so z lastnimi sredstvi in najetjem ugodnih posojil pri Pomurski banki marsikaj naredili. Tako so med drugim zgradili zaprt sistem prečiščevanja tehnoloških voda in separacije finih kremenčevih peskov, linijo

proizvodne zmogljivosti. Precejšnja vlaganja so bila tudi v razvoj tehnologije. Tako so se usmerili na cenovno višje ovrednotene gradbene materiale, predvsem pri sanacijah in posebnih delih v gradbeništvu.

za 55 odstotkov, letos pa računajo na 20-odstotno povečanje prodaje. Kot pravi direktor Branko Drvarič, nameravajo dokončati posodabljanje proizvodnje finih kremenčevih peskov, zato bo naslednje leto v znamenju manjših razvojnih korakov. Pri tem se dobro zavedajo, da na proizvodnjo peskov v mnogočem negativno vplivata dva dejavnika. »To je v prvi vrsti oddaljenost Puconec od glavnih prometnih tokov, ki povzročata visoke transportne stroške. Druga težava pa se pojavlja pri velikih kupcih. Tako so negotove razmere npr. s Tovarno dušika Ruše, ki je v postopku prisilne poravnave, je pa naš zadnji velik kupec, saj letno odkupi 20 tisoč ton izdelkov. Zaradi posebnosti grobe frakcije puconskega peska je v Sloveniji težko najti nadomestnega kupca.

Zato načrtujemo v prihodnje letno proizvodnjo 40 tisoč ton, to je v bistvu 3-krat manj kot v letu 1991. To dokazuje, da se motijo vsi tisti, ki mislijo, da je proizvodnja peskov zlata jama, saj z njo ni poslužno na robu rentabilnosti. Poleg tega pa limitirana prodaja cen na tujem zelo vpliva na splošno stanje. Tako razmišljamo o preemstitvi okrog 20 delavcev, ki so angažirani pri tem poslu, na druge programe v firmi. Dolgoročno pa se bomo preusmerili na tako proizvodnjo peskov, ki jih bomo glede na objektivne okoliščine v tej branži lahko prodali. Zdaj predstavlja prodaja peskov v celotni realizaciji Keme le še 15 odstotkov, preostalo so druge dejavnosti, kot so predelava, trgovina itd., torej Kema ni več separacija, kot si marsikje še vedno predstavljajo, ampak nekaj povsem drugega,« pojasnjuje Branko Drvarič. MILAN JERŠE

IZDELKI, PRIPRAVLJENI ZA IZVOZ - pogled v notranjost skladiščnih prostorov

mletja kremenčevih peskov in skladiščne silose surovin v razsutem stanju. Poleg tega so organizirali prodajno-svetovalni in predstavniški center podjetja, zgradili in razširili pa so tudi skladiščno-

Kema ni več separacija!

Spodbuden je vsekakor podatek, da so v primerjavi z letom 1995 lani povečali obseg prodaje

na tri različna ministrstva, za standarde konkretno Ministrstvo za znanost in tehnologijo, ki pa ima vse manj denarja za svoje delo. Če ne bodo pohiteli s sprejemanjem ustreznih usklajenih standardov in predpisov, bodo zamudili pridobivanje gradbenih del na tujem (evropskem) trgu, kar pa bo v prihodnosti za gradbeništvo nujna in edina rešitev. Evropa se tačas pripravila na drugi veliki raziskovalni program na področju cestogradnje; samo priprave na začetek tega velikega projekta pa trajajo dve leti. BERNARDA B. PEČEK

V odgovorih na novinarska vprašanja je minister Anton Bergauer povedal:

»Vmesna faza avtocestnega križa Vzhod-Zahod, ki je del 5. evropskega prometnega koridorja, bo morala biti prevozna do leta 2000, v naslednjih dveh letih pa bi moral biti zgrajen tudi z vsemi viadukti in predori - tu so mišljeni težji odseki pod Trojanami, od Črnege kača do Dekanov in obvoz okrog Maribora.

V proračunu je za prometno ministrstvo namenjenih 45 milijard SIT, za ceste manj kot lani, primanjkuje od 5 do 6 milijard. Pomagali si bodo s praznjenjem sredstev znotraj ministrstva in najemanjem posojil.«

Ceste in avtoceste

»Lokalne skupnosti so zahtevne do skrajnosti ...«

Predstavitev prometne politike R Slovenije in Zakona o javnih cestah v praksi - Lokalne skupnosti želijo preveč, strokovnjaki dobijo premalo za raziskovalno delo

Minuli teden so v Mariboru potekali tradicionalni cestarski dnevi z več kot 500 udeleženci, ki so razpravljali o celostnem razvoju prometne infrastrukture s poudarkom na cestnem omrežju. Največ se je seveda govorilo o gradnji avtocest in dokončanju vseslovenskega gospodarskega in gradbenega projekta. Predsednik uprave Darsa Jože Brodnik je izrazil veselje nad tem, da je v vladi končno sprejet konsenz, da se s projektom nadaljuje in se ga dokonča v predvidenem roku do leta 2004, hkrati pa je bil nejevoljen zaradi vedno večjih zahtev lokalnih skupnosti.

V okviru cestarskih dnevo '97 je bila najbolj odmevna okrogla miza Kako bomo načrtovali, gradili in vzdrževali ceste v prihodnje, na kateri so sodelovali ministri za promet in zveze mag. Anton Bergauer, državni sekretar za ceste Zarko Pregelj, predsednik uprave Darsa Jože Brodnik, direktor direkcije R Slovenije za ceste Anton Šajna in Mišo Pregl.

Tako na začetku so morali poslušati očitek sekretarke Ministrstva za gospodarske dejavnosti o težavah v gradbeništvu, ki je skoraj v celoti odvisno od državnih naložb; pravzaprav je gradbeništvo odvisno od politike, saj jim politiki režejo kruh - dokaz: povečanje naročil in rezultatov je zabeleženo v letih parlamentarnih volitev. Očitki so leteli tudi na račun za-

dobitno zavlačevanje; potrebne so predvsem hitre odločitve v vladi. Povedal je še: ... usklajevanja za lokacijske načrte ne morejo trajati v nedogled, končna morajo biti v doglednem roku ali pa gre zadeva po zakonu v parlament, kajti te lokalne skupnosti so zahtevne do skrajnosti in iz tega avtocestnega tolarja zahtevajo rešitev vseh vrst dolgoletnih lokalnih zagat, tega pa ne prenesejo ne zakon, ne finančna konstrukcija in ne čas. Če smo govorili o pretočnosti, je to osnovna pretočnost, ne pa tudi razne obvoznice, ceste, regulacije vodotokov, sanacije raznih poplavnih območij itd.»

Profesor Janez Reflak je postavil javno vprašanje, zakaj ni večjega sodelovanja in koordinacije na strokovnem področju med Ministrstvom za okolje in prostor ter Ministrstvom za promet in zveze, prav tako pa ga zanima, kakšno strokovno povezavo imajo z Ministrstvom za gospodarske dejavnosti, kamor spada gradbeništvo kot stroka. Problem je namreč v (ne)sprejetih predpisih, uredbah, standardih - za to so odgovor-

Pomurske obrtne zbornice in poslanci

Blokiranih 269 žiroračunov majhnih podjetij!

Območne obrtne zbornice iz Pomurja prosijo poslance državnega zbora za pomoč pri nujnih ukrepih za podporo in zaščito obrti in malega gospodarstva

V ponedeljek, 8. decembra, so se v Murski Soboti sestali predstavniki štirih pomurskih območnih obrtnih zbornic in pomurski poslanci v državnem zboru R Slovenije. Slovenska obrt se še vedno razvija v zelo neprijetnem okolju. Po evropskem vzoru bi morali za majhne gospodarske enote oziroma za male delodajalce veljati manj zahtevni in manj obremenjujoči predpisi. Razvoj malega gospodarstva je pomemben predvsem za razvoj pomurske regije, kjer se je število s.p.-jev in majhnih podjetij po propadu velikih sistemov zelo povečalo. Vendar so se zaradi neurejenega finančnega trga razmere prav v tem letu drastično poslabšale; po novih podatkih je ta trenutek blokiranih kar 269 žiroračunov malih podjetij iz Pomurja, socialna varnost pa je ogrožena za 577 zaposlenih, kar je za 26,7 odstotka več kot lani.

Predsednik Območne obrtne zbornice Murska Sobota Stefan Pavlinjek je v uvodu povedal, da so poslanci edini, ki bodo v parlamentu lahko dosegli pospešeno sprejemanje nekaterih nujnih predpisov in zakonov, ki naj bi rešili ali vsaj omilili stanje v malem gospodarstvu in obrti. To je pomembno predvsem v Pomurju, kajti dejstvo je, da pokrajina samo od kmetijstva ne bo mogla živeti. Predstavniki obrtnikov predlagajo na področju delovnega in socialnega prava zaščito malega delodajalca (npr. odveza plačila odpravnine v primeru odpovedi, možnost sklepanja delovnih pogodb brez utemeljevanja, sklepanje pogodb o delu za vsa opravila v nekem obratu, boleznine pri malem delodajalcu naj plača zavod za zdravstveno varstvo, država naj malim delodajalcem ponudi brezplačne storitve administracije pri obračunavanju in plačilu dajatev), nato ukrepi na področju davčne politike (v Pomurju zahtevajo dopolnitev davčnih olajšav z normativnimi stroški za nekatere dejavnosti, povečanje in podaljšanje olajšav za novoza-

poslene, novi davek na dodano vrednost, ki je tik pred sprejemom, bi moral malih podjetnikom omogočiti plačevanje davka po plačani realizaciji, zvišati mejo - ko nekdo postane zavezanec davka na dodano vrednost - z dveh na štiri milijone, sprejeti podzakonske akte, poenostaviti knjigovodstvo, znizati kazni za male podjetnike, ob prenosu lastništva podjetja naj bo premoženje podjetja izvzeto iz obdavčitve), preprečevanje dela na črno s skorajšnjim sprejetjem ustreznega zakona, stimulirati prehod na legalno

delo, kot zelo pomembno pa je, da se namesto dolžnikov (tako kot do sedaj) v prihodnje bolj zaščitijo upniki. Zahtevajo izenačitev upnikov, saj so včasih mala podjetja zaradi velikega števila dolžnikov bolj v nevarnosti kot velika.

Opozorili so tudi na neživiljskost zahteve, da bi po novem letu morala vsaka obratovalnica (tudi če deluje že dvajset let) pridobiti uporabno dovoljenje, ki bo stalo od 300 tisoč do 3 milijone tolarjev.

Poslanec Feri Horvat se je strinjal, da je malo gospodarstvo za to regijo zelo pomembno; obljubil je tudi, da bodo te predloge upoštevali kot svojo »domačo nalogo«. Hkrati pa je opozoril, naj izdelajo prednostni vrstni red in naj poskušajo več iztržiti od svojega novega ministra in ga povabiti na sestanek v regijo, kjer naj mu predstavijo celotno razvojno strategijo. Ciril Pucko je opozoril na prepočasno prilagajanje zakonov in standardov Evropski zvezi; glede sprejetja zakona na dodano vrednost je pesimist, prav prepočasno sprejetje tega zakona bo namreč ena največjih ovir in zamer pri EZ. Potožil je, da se morajo v parlamentu prevečkrat ukvarjati le s političnimi zadevami, podobnega mnenja pa je bil tudi Andrej Gerenečer, ki se boji, da parlament zadnje časa deluje le v zabavo nekaterih in da so poslanci le dežurni krivci za vse nepravilnosti vladne politike. Na skupno nastopanje obrtnikov in regije je opozoril Jože Špindler, Danilo Krapec iz Razvojnega podjetniškega centra M. Sobota pa je predstavil dosedanja prizadevanja in uspehe centra. BERNARDA B. PEČEK

Slovenska vojska Priznanja častnikom in vojakom

Komu zlati znak?

Na 75. območnem poveljstvu Slovenske vojske v Murski Soboti so opravili letno analizo usposabljanja ter celoleten pregled aktivnosti. Ob tej priložnosti je poveljnik podpolkovnik Edvard Mihalič podelil znake in pisna priznanja častnikom, podčastnikom in vojakom.

Zlate znake s priznanji so prejeli: Metka Sinic, Rudi Košmrlj, Ludvik Jonaš, Živko Stanič, Koloman Rituper, Boris Blagovič, Štefan Flisar, Janez Bohar in Ivan Smodiš.

Srebrne znake s priznanji so dobili: Marjan Recek, Franc Žizek, Jože Podlesek, Ludvik Bojnec, Boris Budin, Milan Bedić, in Franc Vidonja. Bronaste znake s priznanji so prejeli: Alenka Ratnik, Damjan Bras, Ernest Nemeč, Robert Mlinarič, Robert Flegar, Igor Došen, Boris Cigut, Emil Ramovič, Aco Durkovič, Branko Vujaklija, Branko Vratar, Franc Slavac, Rupert Muhr, Štefan Jonaš, Bogdan Micevski, Izidor Kranjec, Drago Jureš, Stanko Bedjanič, Mirko Jovišević, Zvonimir Komanko, Janez Svetec, Avgust Maček, Marjan Berke, Stanko Čerpnjak, Vlado Bratkovič, Arpad Torma in Osman Kamenica. F. M.

Preveč za potrošnjo in premalo za razvoj

Pogovor s Ferijem Horvatom, predsednikom parlamentarnega odbora za nadzor proračuna in drugih javnih financ

Poslanci državnega zbora so šele pred kratkim, ko se leto tako rekoč že izteka, sprejeli proračun za leto 1997. Proračunsko porabo je tako letos urejal zakon o začasnem financiranju, ki ga je izglasovala vladajoča koalicija, čeprav bi se morala financirati po dvanajstih. Za kontrolo porabe proračunskih sredstev je v državnem zboru odgovoren odbor za nadzor proračuna in drugih javnih financ, ki mu predseduje poslanec Feri Horvat. Ker poročila računskega sodišča in drugi uporabniki javnega denarja često opozarjajo na pomanjkljivo normativno ureditev in nadzor proračuna, smo predsednika odbora najprej vprašali, ali ta odbor sploh lahko opravlja svojo funkcijo.

Pomanjkljiva zakonodaja

FERI HORVAT: Odbor lahko opravlja to funkcijo in jo tudi opravlja. Moram povedati, da smo imeli v tem razmeroma kratkem obdobju, od junija letos, šest sej in na njih obravnavali čez 40 poročil računskega sodišča. Vseh teh poročil je več kot sto, večina se jih nanaša še na prejšnja leta, jih pa pripravljata tudi sproti. Dogovorili smo se, da jih obravnavamo po tematskih sklopih, po več poročil skupaj, da bi čimprej končali obravnavo starih poročil in bi lahko potem obravnavali sprotne poročila in ugotovitve računskega sodišča. Delo odbora pa je oteženo predvsem s tem, ker Slovenija nima nekaterih temeljnih sistemskih zakonov o financiranju javne porabe. Manjka predvsem zakon o proračunskih načelih, ki ga vlada že dolgo pripravljala in objavlja, parlament ga vključeno z našim odborom že tudi dolgo zahteva in upam, da bo vsaj v začetku januarja ta zakon predstavljen parlamentu. Zakon naj bi urejal sistem prihodkov in odhodkov državnega proračuna, proračunov občin, upravljanje z državnimi premoženjem ter z državnimi sredstvi in dolgovi. Pomanjkljiva pa je tudi druga zakonodaja, predvsem tista, ki ureja plače in druge prejemke zaposlenih v državni upravi in pri porabnikih javnih sredstev, zato ni naključje, da je bilo eno najbolj kritičnih poročil računskega sodišča, ki ga je pred nedavnim obravnaval naš odbor, poročilo o plačah. To področje je zdaj urejeno s številnimi predpisi, ki med seboj niso usklajeni, zato prihaja tudi do kršitev in različnega tolmačenja posameznih predpisov. Iz tega izhaja tudi aktualni spor okrog skladov, kajti računsko sodišče hoče po enotnih kriterijih ocenjevati pravilnost ali nepravilnost, medtem ko se nekateri skladi izgovarjajo, da predpisi, ki veljajo za vlado, zanje ne veljajo. Zato je tudi ena od glavnih nalog našega odbora, da predvsem zahteva ustrezno zakonsko ureditev celotnega področja financiranja javne porabe in tudi posameznih področij.

Obravnava vaš odbor izključno le poročila računskega sodišča ali pa tudi samoiniciativno preverja pravilnost izvajanja proračuna?
FERI HORVAT: Glavno delo in glavna naloga tega odbora je, da obravnava poročila računskega sodišča, kajti le-to je strokovna ustanova, ki ugotavlja pravilnosti oziroma nepravilnosti. Tako so te zadeve urejene tudi v drugih državah, medtem ko je naloga parlamentarnega odbora, da na osnovi ugotovitev računskega sodišča, ki jih sprejme kot pravilne, zahteva od vlade, da sprejme ukrepe za odpravo pomanjkljivosti. Odbor lahko tudi zahteva od vlade in posameznih ministrstev dodatne informacije. Če pa ugotovi, da zakonodaja ni ustrezna in je ta razlog za kršitve, predlaga vladi, da pripravi spremembe ali nove zakone. Prav zdaj se s tem veliko ukvarjamo, saj ugotavljamo, da je prav pri predpisih precej praznine, neuskklajenosti in nereda. Moram pa povedati, da tako računsko sodišče kot naš odbor ugotav-

ljata, da se razmere na tem področju v zadnjem času precej izboljšujejo.

Trošenje proračunskih sredstev je bilo vprašljivo

Dokler proračun za tekoče leto ni sprejet, je dovoljeno njegovo trošenje po dvanajstih. Letošnji proračun je bil sprejet šele pred kratkim, trošilo pa se ni po dvanajstih, saj je parlament sprejel zakon o začasnem financiranju. Je bilo takšno ravnanje upravičeno?

FERI HORVAT: Proračunsko porabo je urejal zakon o začasnem financiranju, ki je bil sprejet poleti, in nato je bila veljavnost podaljšana z glasovi vladajoče koalicije. V opoziciji smo temu zakonu nasprotovali in bilo je celo postavljeno vprašanje ustavnemu sodišču, o ustavnosti tega zakona. In da bo zadeva še slabša, je ob tem, ko je bil proračun sprejemani praktično zadnje dni tega leta, vlada prišla še z dopolnjenim predlogom proračuna in ga tako še poslabšala. S tem ko je obseg odhodkov za pet milijard večji od prvotnega predloga, se povečuje primanjkljaj, ki zdaj znaša 33,6 milijarde tolarjev ali 1,2 odstotka bruto domačega proizvoda. Če vlada in parlament z zakonom o izvrševanju proračuna ne bi podaljšala proračunskega leta v januar prihodnjega leta (zajeta bodo vplačila prometnega davka do 15. januarja), bi znašal proračunski primanjkljaj okoli 2 odstotka bruto domačega proizvoda. Ob že tako pozno sprejetem proračunu in ob doslej rekordnem primanjkljaju je najslabše to, da to povečanje z dopolnjenim pre-

gospodarstvo namenjenih le 37 milijard tolarjev.

FERI HORVAT: Žal je ta ugotovitev točna, in to je bila tudi moja glavna pripomba na ta predlog proračuna in tudi glavna pripomba opozicije, ki si je bila tokrat zelo enotna. Zmanjšane so prav postavke proračuna, ki so najbolj neposredno v funkciji spodbujanja gospodarskega razvoja. Transferji v gospodarstvo so zmanjšani za 1,3 milijarde tolarjev, za 150 milijonov tolarjev je zmanjšan znesek za dokapitalizacijo slovenske izvozne družbe, zmanjšana so sredstva za aktivno politiko zaposlovanja, in to v času, ko se brezposelnost ne znižuje, zmanjšala so se sredstva za celostno urejanje podeželja, premalo je sredstev za prilagajanje gospodarstva Evropski zvezi in še bi lahko našteval.

Slabšanje proračunske sestave

Podaljšanje letošnjega proračunskega leta v prvo polovico januarja se bo gotovo poznalo na proračunu za prihodnje leto, saj bodo ti prihodki manjkali v prihodnjem proračunu.

FERI HORVAT: To je točno, izpad pa bo tudi pri nekaterih drugih prihodkih, saj bo zaradi prostotrgovinskih sporazumov manj prihodkov od carin in še nekaterih drugih virov. Država zato namerava uvesti nekatere nove davke, ki bodo sestavni del napovedanega vladnega paketa. Vse kaže, da se ne bodo uresničile tudi vse napovedi vlade in vladne koalicije, da bo proračun za leto 1998 v znosnih mejah. S prvotno načrtovanih 810 milijard tolarjev odhodkov so po zadnjih usklajevanjih že prišli na 840 milijard in prav nič ne kaže, da bi se tu ustavilo, in bojim se, da bo primanjkljaj najmanj takšen kot letos. To pa bi lahko povzročilo razvojne težave in tudi vstopanje v Evropsko zvezo.

Po napovedih predsednika vlade naj bi se proračun prihodnje leto povečal za pet odstotkov. Tudi če bi takšne napovedi vzdržale, je povečanje skrb zbujajoče, saj je večje od rasti bruto domačega proizvoda, ki naj bi porasel za 3,8 odstotka.

delež za podjetniški sektor, ki je z 0,28 odstotka v letu 1992 padel na 0,20 odstotka v letu 1997, za spodbujanje malega gospodarstva z 0,4 na 0,1 odstotka, za aktivno politiko zaposlovanja se je zmanjšal z 1,13 na 0,35 odstotka, zmanjšal se je delež za tehnološki razvoj in tudi za demografsko ogrožena območja z 0,15 na 0,04 odstotka. Bi pa moralo biti ravno nasprotno, saj bi se morali ti deleži povečevati.

Ob tem ni mogoče obiti tudi zadolževanja javnega sektorja. Ministrstvo za finance je letos določilo kvoto zadolževanja javnega sektorja, ki ne bi smela preseči 55 milijard tolarjev, kar predstavlja 9,8 odstotka bruto domačega proizvoda. To zadolževanje lahko prav tako predstavlja

določeno nevarnost, saj stoji s svojim poroštvo za tem javnim sektorjem država.

FERI HORVAT: Ta bojazen je upravičena, zato so že v zakonu o izvrševanju proračuna za le-

konkretni izračuni kažejo, da prihranek ne bo tako velik, kot napoveduje vlada. Da bi zmanjšali stroške dela, bi po mojem ta davek morali celo ukiniti. Vlada napoveduje, da bo nadaljevala spodbujanje izvoza, vendar takšno spodbujanje, kot je bilo lani in letos, ni zadostno. Prav tako napoveduje krepitev aktivne politike zaposlovanja, ki bo podprta z večjimi sredstvi, vendar bomo to lahko ocenjevali šele takrat, ko bodo znani konkretni predlogi. Med prednostnimi nalogami vlada predlaga nadaljnjo gradnjo avtoceste, to bomo podprli tudi opozicijski poslanci, menim pa, da bi bilo potrebno dati večji poudarek skladnejšemu regionalnemu razvoju, ki ga zapostavljamo že nekaj let. Pri socialni politiki pa so predvidene omejitve in tu čakajo vlado težka pogajanja s socialnimi partnerji, predvsem s sindikati.

Pri omejevanju javne porabe je v načelu potrebno omejiti zaposlovanje ter s tem povezan obseg plač in drugih izdatkov. Vendar nisem prepričan, da je način, kot ga predlaga vlada z linearno zamrznitvijo v vseh re-

sorjih, najboljši, saj imamo s takšnim načinom nekaj slabih izkušenj v preteklosti. Menim, da bo na nekaterih področjih potrebno zaposlitve celo povečati. Tudi nasilno omejevanje plač v državni upravi bo lahko imelo negativne posledice in se bo začela negativna selekcija, saj boljši strokovnjaki že odhajajo iz državne uprave.

Če bi želeli te ukrepe spraviti v življenje, je potrebno sprejeti o spremembi ustrezno zakonodajo. Predlogi za to bi morali priti v parlament še letos, vprašanje pa je, ali bodo ti zakoni še pravčasno sprejeti.

FERI HORVAT: Vlada pri tem zelo zamuja, neodgovorno pa je tudi, da poslancem ni predstavila niti tistih predlogov, ki jih ima že pripravljene. S tem bi omogočila, da bi jih lahko hitreje obravnavali in tudi precej prej sprejeli. Predlogov zakonov še ni v parlamentu, po poslovniku pa se delo parlamenta konča 20. decembra, tako da ne vidim realne možnosti, da bi te zakone lahko obravnavali in sprejeli. Predlog proračuna in ukrepov je vlada obravnavala včeraj in upam, da bo nekaj od tega že v teh dneh prišlo tudi v parlament. Vseh zakonov do konca leta seveda ne bo moč sprejeti, prednost pa bosta vsekakor imela zakon o dohodnini, ki se spreminja in zakon o obdavčitvi bilančne vsote bank. Za preostalo je realno kvečjemu to, da vlada še pred božičnimi počitnicami predstavi parlamentu, obravnavamo in sprejmemo pa jih januarja.

Tudi »lustracijska razprava« je zapravljanje proračunskih sredstev

Čeprav je pred poslanci državnega zbora veliko odgovornih del in nalog, trošijo v zadnjem času preveč časa in energije za stvari, ki v tem trenutku niso najpomembnejše. V mislih imam pravico o predlogu resolucije o protipravnem delovanju komunističnega totalitarnega režima in lustracijski zakon.

FERI HORVAT: Sam sem mnenja, da je takšno početje neodgovorno, to pa potrjujejo tudi zelo odklonilne reakcije ljudi. Ob koncu tedna sem srečal veliko ljudi tudi tukaj v pokrajini ob Muri in vsi so zelo kritični do tega početja in upravičeno sprašujejo, ali ni drugih pomembnejših zadev, ki bi jih parlament moral obravnavati, in pri tem imajo prav. Pripravljenih je že veliko zakonov, veliko jih bo treba sprejeti zaradi prilagajanja Evropski zvezi, veliko pa je tudi tem, povezanih s socialnim in gospodarskim položajem. Če bi predlagatelj upoštevali dosedanje razpravo v parlamentu ter javno mnenje, bi ta predlog sami umaknili. Če ne, pa upam, da bo v parlamentu prevladal razum in bo predlog resolucije zavrnjen. V primeru, da se to ne bi zgodilo in bi bila resolucija sprejeta s tesnim preglasovanjem, pa bo to povzročilo težave tej državi v prihodnosti. Zato bi bil pameten ukrep ali zavrnitev resolucije in skupno pripraviti neki dokument, ki bi kritično ocenil nepravilnosti v preteklosti, vendar bi bil predvsem spraven. S takšnim dokumentom bi bilo potrebno opraviti s preteklostjo in se skupaj lotiti odprtih današnjih in jutrišnjih vprašanj.

Znano je, da ob sprejemanju letošnjega proračuna ni bil sprejet noben amandma, ki ga je predlagala opozicija?

FERI HORVAT: Neposredno ni bil sprejet noben amandma opozicije, razen nekaterih, ki jih je vlada že prej upoštevala v svojem dopolnjenem predlogu. In prav zato je največ očitkov opozicije na ravnanje koalicije, ki ni niti povedala, katere amandmaje poslancev iz opozicije je upoštevala, kaj šele, da bi kakšen amandma tudi sprejela. Sam sem dal amandma za sofinanciranje RTV-programov za Slovence po svetu v višini 22 milijonov tolarjev, saj je to izpadlo iz proračunske postavke. Amandma sicer ni bil

sprejet, ga je pa vlada deloma povzela in za to namenila 5 milijonov tolarjev. Za turizem sem predlagal amandma za dodatnih 205 milijonov tolarjev in tudi tega je vlada povzela in dodatno zagotovila 200 milijonov tolarjev za promocijo turizma. Predlagal sem, naj se dodatnih 200 milijonov tolarjev zagotovi za malo gospodarstvo, deloma tudi z motivom za sofinanciranje našega regijskega podjetniškega pospeševalnega centra, vendar to ni bilo sprejeto, prav tako ni bil sprejet tudi amandma za povečanje sredstev za celostno urejanje podeželja. Vlada pa je povzela tudi amandma za regionalno cesto pri Vidmu ob Ščavnici.

dlogom ni nastalo zaradi razvojnih nalog, pač pa zaradi porabe države, predvsem povečanja plač v državnih organih in izvajalskih organizacijah, materialnih stroškov, plačila obresti in podobnega, tako da je ta proračun še bolj protirazvojni od prvotnega predloga proračuna. Kritične pripombe potrjuje tudi najpristojnejši član vlade, minister za finance Mitja Gaspari, ki je v intervjuju v sobotni prilogi Dela med drugim dejal, da je to v zadnjih letih najslabši proračun, in priznal, da je usklajevanje zelo težko in na koncu vedno vodi v povečanje proračunskih izdatkov.

To vašo trditev potrjujejo tudi nekatere proračunske postavke, saj je, denimo, za subvencije v

FERI HORVAT: Tudi sam sem mnenja, da ni glavni problem višina proračuna, pač pa slabšanje njegove sestave. Že nekaj let opažamo, da na odhodkovni strani narašča hitreje od bruto domačega proizvoda, pa tudi znotraj proračuna je opazno, da gre vedno večji del za delovanje države in manj za spodbujanje gospodarskega razvoja in prestrukturiranje. Za podkrepitev te trditve le nekaj podatkov: Subvencije v gospodarstvu so se od leta 1992 do 1997 zmanjšale v odnosu do bruto domačega proizvoda z 1,22 na 0,74 odstotka in v tej sestavi je največji delež za sanacijo bank, saj znaša skoraj 0,5 odstotka bruto domačega proizvoda. Še bolj se je zmanjševal

So dobre in slabe strani varčevanja

Da bi zmanjšala proračunski primanjkljaj v prihodnjem letu, je vlada pripravila program ukre-

SKUPAJ PROTI KRI MI NALU
080-1200
POKLIČITE I OSTALI BOSTE ANONIMNI

Židje so bili nosilci razvoja

Pred kratkim sta Mirjana Gašpar in Beata Lazar v samozaložbi izdali knjigo *Židje v Lendavi - Lotili sta se teme, ki je, kot sta povedali, zelo slabo raziskana, mnogi zgodovinarji pa se temu obdobju lendavske zgodovine zaradi pomanjkanja virov raje izognejo*

Lendavo pa so Židje v zgodovini prav gotovo zaznamovali, med drugim pa je edino mesto v Sloveniji, ki ima ohranjene tri spomenike židovstva: sinagogo, šolo in pokopališče, poleg tega so bili židje nosilci gospodarskega in kulturnega dogajanja. Ker je avtorici židovstvo zanimivo od malih nog, vseh odgovorov na svoja vprašanja pa nista našli, sta se sami lotili raziskovalnega dela. Knjiga *Židje v Lendavi* je tudi bogato opremljena z ohranjenimi fotografijami, besedilo pa je v slovenskem in madžarskem jeziku.

Mnogi viri, ki pričajo o židovstvu, so bili uničeni, zato sta toliko bolj brskali po arhivih, predvsem na Madžarskem, po starih časopisih, veliko pa so jima pomagali tudi še živeči Židje Ludvik Blau in Ladislav Vajs iz Lendave, Elizabeta Fürst, ki danes živi v Murski Soboti, ter lendavski Židje, ki živijo v tujini. Fredie Strasser, Thomas Teichman ter Tamás Berthold Schwarz.

Avtorici sta v uvodu najprej spregovorili o judovstvu nasploh ter zgodovini, v kasnejših poglavjih pa sta se bolj posvetili posameznim temam, ki so povezane z židovstvom v Lendavi. O *Priseljevanju Židov na naša tla* avtorici pišeta, da so se v Lendavi Židje naselili konec prve četrtine 18. stoletja, v letih 1725-1728 pa jih

tri dele: prostor hevra, prostori zunaj hevra in prostor za otroke. Na prostoru hevra so pokopavali samo člane društva Hevra kadiš, dobredelnega društva, s strogo notranjo disciplino in določenimi nalogami. Avtorici sta omenili 128 nagrobnikov z napisi, ki so večinoma v madžarščini, redki pa tudi v nemščini. Zanimivo je, da so na nagrobnikih napisani datum in letnica rojstva ter starost umrlega. Ponekod so pripisani tudi umrli v taboriščih. Po končani drugi svetovni vojni pa so žrtvam holokavsta postavili skupen spomenik.

Obravnavata tudi močan *Gospodarski in kulturni razvoj Židov v Dolnji Lendavi*, na kar je vplivala ugodna geografska lega. Ukvarjali so se s trgovino, do prve

Knjigo je dobil na mednarodnem simpoziju o Židih v Mariboru v roke Gezi Komorócy, vodja oddelka Judaica na Univerzi v Budimpešti in član madžarske akademije znanosti. Navdušen je bil nad knjigo in tem, da se s to temo ukvarjajo v Lendavi. Sam tudi piše knjige o tem, pred dvema letoma je izdal knjigo s študenti in premišljevali so, ali bi v knjigi navedli židovske običaje, praznike, in tudi avtorici v Lendavi sta razmišljali, ali je to potrebno. Pretresljiva so se mu zdeli pričevanja preživelih holokasta in veliko fotografij iz osebnih zbirk Židov. Pohvalil je posebno pozornost otrokom, ki so bili žrtve, ter omenil, da je knjiga mogoče edini spomenik ali spomin na vse triletno, petletno in dvanajstletno otroke, ki so umrli v Auswitzu.

Lendavska sinagoga, danes

Židovska šola, danes

omenja prvi popis. Takrat se je naselilo nekaj družin, v pravo židovsko skupnost pa so se oblikovali konec 18. stoletja. Eden od treh spomenikov židovstva je prav gotovo *lendavska sinagoga*. Gradnje katere so se lotili leta 1866, torej v obdobju, ko je število Židov v Lendavi naraslo (po

svetovne vojne pa je bila Lendava gospodarsko, politično in kulturno središče jugovzhodnega dela Prekmurja. Veliko so prispevali h gospodarskemu in kulturnemu razvoju in nastanku meščanstva. V rokah so imeli vso trgovino, bili so tudi ustanovitelji prvega denarnega zavoda v Len-

lavskih Židov. Pri nas so šele leta 1944, ko so Madžarsko okupirali Nemci, začeli množično odvažati Žide v vojno ujetništvo. 26. aprila 1944 se je v Lendavi pojavil odposlanec madžarske vlade in izdal nalog za takojšnje zbiranje Židov v lendavski sinagogi, židovske družine so natovorili na kamion in jih prepeljali v Čakovec, kjer so jih predali gestapu, in od tam pa v taborišča, kjer so stopili na območje za tablo z napisom: Arbeit macht frei! Avtorici sta zapisali mnoga pretresljiva pričevanja lendavskih Židov, ki so preživelih holokavst. Dodali sta tudi seznam žrtev nacističnega rasnega sovraštva iz Lendave, tudi otrok, ki so bili žrtve genocida.

Dolgovrško židovsko pokopališče, danes

šetju iz leta 1880 jih je bilo 231), priložnostne molilnice pa so bile premajhne.

Pišeta tudi o *Židovski šoli v Dolnji Lendavi*, ki je obstajala od leta 1848, saj so Židje visoko vrednotili izobraževanje in so sami vzdrževali osnovnošolske izobraževalne ustanove. Ukiniti so jo morali leta 1921, ko so otroke vpisali v državne šole, izginili pa so tudi matične knjige, dnevnik in drugi šolski dokumenti.

Tretji spomenik židovstva je *Dolnjevaško židovsko pokopališče*, ki ga imenujejo tudi lendavsko. Židovsko pokopališče se deli na

davi Dolnelendavske hranilnice, v posesti so imeli opekarno, mline, Bela Wortmann je ustanovil tovarno dežnikov in še druga podjetja. Kavarna v Kroni pa je bila priljubljeno zbirališče in središče družabnega življenja. Prirejali so zabave, delovala sta pevski zbor, glasbeni orkester. Imeli pa so tudi teniško igrišče. Dva likovna umetnika iz Lendave sta dosegala pomembne uspehe tudi v tujini - György Zala, predstavnik neobaročnega sloga na prelomu stoletja, ter Marton Freyer Faraga.

Osredotočili sta se tudi na *Vpliv druge svetovne vojne na usodo*

V poglavju *Življenje lendavskih Židov po drugi svetovni vojni* pišeta avtorici o tistih redkih Židih, ki so preživelih genocid, se vrnili domov in doživeli novo negativno presenečenje. Poleg tega, da so v vojni izgubili družine, jim je nova oblast odvzela še vse premoženje. Večina preživelih se je takrat izselila v tujino in z nekaterimi preživelimi ali njihovimi potomci sta se avtorici pogovorili o tem, kaj se je dogajalo v njihovih dušah, ko so jih odvažali v taborišča, o čem so premišljali ter nasploh o zgodovini, v kateri so bili vedno kaznovani. Na koncu pa

so zbrani še opisi pomembnejših židovskih stavb in v poglavju *Če bi spregovorile hiše*, torej meščanske hiše, predvsem v Partizanski ulici, so zapisane usode teh hiš.

Avtorici sta tudi povedali, da ju je najbolj presenetilo to, da so bili vsi Židje pripravljene sodelovati pri nastanku knjige, čeprav je obujanje spominov povzročalo veliko bolečino. »Presenečeni sva bili, kaj vse je bilo v Lendavi ne-

kako pod njihovim vodstvom in kakšen gospodarski in kulturni razvoj je Lendava imela in seveda tudi kakšno je bilo meščansko življenje. « Židje je povezane preveč negativne konotacije, sami pa sta se pri svojem delu prepričali ravno o nasprotnem. Knjiga *Židje v Lendavi* je torej poleg treh stavb, ki so ostale, še en spomenik židovstva v tem mestu.

A. NANA RITUPER RODEŽ

Iz slovstvene preteklosti med Rabo in Dravo

PANONSKI PORTRETI

FRANCI JUST

IVAN BAŠA

Pri nastajanju in koncipiranju prekmurškega katoliškega časopisa na začetku 20. stoletja je sodeloval tudi Ivan Baša. V vseh treh publikacijah, *Najsvetejšega srca Jezušova velikem kalendaru za ljudstvo* (običajneje *Kalendar srca Jezušova*), v mesečniku *Nevtepeno poprijeta devica Marija zmožna gospa vovrška* (običajneje *Marijin list*) in v tedniku *Novine*, pa je sodeloval tudi kot pisec člankov. V *Novine* je v prvih letih pisal predvsem uvodnike, v *Kalendaru* je prispeval, prav tako v prvih letih, verske in poučne članke. V ta čas spada tudi njegova samostojna knjizica, priredba katekizma pod naslovom *Katolicsanski katekizmus za solare III.-V. razreda*. Delo je izšlo v Budimpešti 1909. leta in bilo ponatisnjeno 1913 ter še 1926 (v gajici) in 1943.

Pomemben pa je tudi Bašev prispevek v *Marijinem listu*. Od leta 1904 do 1913 je vanj neprekinjeno prispeval članke, predvsem verske vsebine, med katerimi so bili nekateri objavljeni v nadaljevanjih v daljših časovnih periodah. Med temi so npr. prispevki pod naslovom *Iz zgodovine sv. matere cerkve*, ki so z manjšimi prekinitvami izhajali od 1907 do 1910, ali pa skozi vse 1912. leto izhajajoči prispevki pod naslovom *Milošče si puna*. Ob takšnih nadaljevanjih pa je objavil še precej posamičnih besedil.

encev; tretji cilj je splošno družbenega značaja - skrb za (narodno) enotnost in dvig družbenega življenja. Takole se glasi ta del, prečkovan iz hungarice v gajico:

«List ostane tudi v mojji rokaj, ka je dozdaj bio: Glasitelj velikosti blažene Device Marie, širitelj ljubeznosti Boga, branitelj sv. materecerkve, dševna hrana za vse, ki glad ino žejo majo za pravico. Ešče več bi vam rad bio naš list: Vežalje, štero vovrške slovence vkiper združji vu jedinosti vere, vu stanovitosti vu boji za verske pravice. Navdišavati vas šče vu dršitveno življenje, na složnost ino jedinost.»

Leta 1913 je uredništvo *Marijinega lista* ponovno prevzel Klekl st. in že v januarški številki uvedel gajico. Vendar je Baša mesečnik urejal še enkrat: leta 1918, ko je zaradi vojnih in negotovih političnih razmer izšel le en list, obsegajoč vseh 12 številki.

ZMOŽNA GOSPA VOVRŠKA
POBOŽEN MESEČEN LIST.
 Vrežje ga z dovoljenjem višelnje cerkvene oblasti:
 BAŠA IVAN plebanoš v Dogaonju BAGOŃA, (Zalamegye).
 Lastnik in izdajatelj M. Lasta je:
 KLEKL JOŽEF plebanoš na pokolji v Čenovcih, ČSERFOLD, (Zalamegye).
 Prihaja vsaki mesec 8. na veseli spomin petdesetletnice, l. 1914. dec. 8. obhajane zavolo razplašena verske pravice od Marijinoga nevtopenoga poprijeta, Meri-
 jien je te pobozen list vovrškio Slovencev kat prvi slovanski list do rok dani
 Gosa M. lista z hervinstan vred. ki skupno badi v edno fano, je 6 K., vsakomni
 na njegov listno naslov 8 K., K. M. Lenti dolim narodniki proti toski leta Ra-
 lendar Srca Jezušovoga M. List prihaja vsaki mesec. Novine vsaki četle. Na-
 rodolci so šeleto: sades. vsi kat štirjezeto sv. ozi na leto.

Marijin list za leto 1918

Delo pisca in urednika v prekmurškem verskem časopisu na začetku 20. stoletja zaokrožuje podoba Ivana Baše. S svojim duhovniškim in prenoviteljskim delom se je vpisal med pomembne prekmurške duhovnike v prvih treh desetletjih tega stoletja; s svojim pogledom naprej in višje, ki ga je vodil k Plečniku, je ime Bogojine za zmeraj vpisal v umetnostnozgodovinske zemljevide; svojim delom pri omenjenem verskem časopisu pa se je vpisal med tiste, ki so prispevali svoj del k narodnostni ohranitvi prekmurških Slovencev v najtežjih časih madžarizacije in posredno tudi k njihovi združitvi z matičnim narodom.

(Naslednjič portret Jožefa Baše-ilroslava)

Glavna literatura, o Ivanu Baši:

- V. Novak: *Izbor prekmurškega slovstva*. Ljubljana: Zadruga katoliških duhovnikov, 1976. 93.
- V. Novak: Baša Ivan, bogojanski plebanoš. *Kalendar srca Jezušovoga*, 1933. 31-37.
- Jožef Smej: *Psalmi vaškega župnika*. Celje: Mohorjeva družba, 1992.

Naslovnica prve številke ML, ki jo je uredil Ivan Baša

Hkrati je leta 1908, ko je Klekl st. zbolel, za pet let prevzel še uredništvo *Marijinega lista*. Njegov prvi uredniški uvodnik je z napovedjo nadaljevanja dotedanje uredniške politike značilen primer zaporedja oz. hierarhije ciljev, ki jih je imela ta publikacija: prvi in glavni cilj je verski; temu pa sledi drugi cilj, ki je povezan s prvim in je socialno-verskega značaja - skrb za versko enotnost prekmurških Slo-

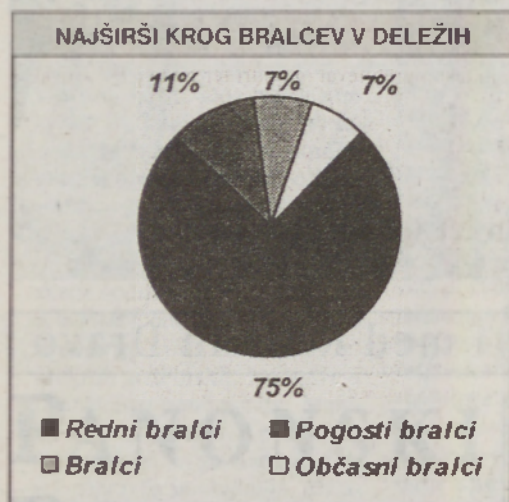
VESTNIK IN MURSKI VAL

V SLOVENSKEM MEDIJSKEM PROSTORU

VESTNIK

Je osrednji tednik severovzhodne Slovenije, ki izhaja ob četrtkih v nakladi 20.000 izvodov. Po vsebinski zasnovi je magazin, ki se približuje zahtevam vse populacije, s servisnimi prilogami za svoje bralce. Je časopis z večdesetletno tradicijo, trdno usidran med bralci v domači pokrajini, v zadnjem času pa postaja predvsem zaradi svoje kritičnosti iskan tednik tudi zunaj regije.

V povprečju ga prebira 91 tisoč bralcev, več moških kot žensk, največ v starosti 40 do 49 let z osnovno in poklicno izobrazbo. Prednost Vestnika pred drugimi časopisi, ki se berejo v pokrajini ob Muri, je v njegovih naročnikih in izredno velikem odstotku bralcev, ki ga redno prebirajo.

Minili so tisti časi, ko sta bila Vestnik in Murski val skoraj edina medija v severovzhodni Sloveniji in ko sta naročila za oglase množično dobivala kar po inerciji. Z naraščajočim številom časopisov, raznih publikacij, novih radijskih in televizijskih postaja medijski prostor v severovzhodni Sloveniji dokaj obremenjen. V Veneri, trženjski agenciji Podjetja za informiranje, se zato zavedamo, da je ključ preživetja Vestnika in Murskega vala odvisen od dveh stvari: od okolja, kjer delujeta, in od trženja. Za slednje je nujna oboroženost s podatki, ki morajo biti verodostojni, sveži in neodvisni, narejeni na reprezentativnem vzorcu. Samo takšni lahko koristijo mediju in njegovim oglaševalcem, ki se vedno bolj zavedajo, da je za objavo oglašnega sporočila najboljši tisti medij, katerega avditorij je optimalno skladen s ciljno skupino, ki ji je komercialno sporočilo namenjeno.

Zato ni čudno, da sta Vestnik in Murski val že nekaj let zapovrstjo stalna udeleženca multimedijske raziskave o branosti, gledanosti in poslušnosti slovenskih medijev, ki jo pripravlja inštitut za raziskovanje medijev in je znana pod imenom Mediana. Ta je skozi leta postala zanesljiva in zaupanja vredna vodnica po slovenskem medijskem prostoru.

Z Mediano sta Vestnik in Murski val postavljena v prostor in čas, raziskani so njihovi bralci, preverjen njun doseg. Temeljna ugotovitev letošnje Mediane je, da je branost oziroma poslušnost medijev Podjetja za informiranje nad slovenskim povprečjem, pomembna je ugotovitev, da nimata izrazite publike in da sta enakomerno razporejena med ljudmi z različnimi življenjskimi slogi različnih starosti. Sta medija, ki zaradi aktualnih in kritičnih lokalnih informacij izrazito obvladujeta medijski prostor severovzhodne Slovenije.

Je slovenski radijski prvak - na Festivalu slovenskih radijskih postaj je letos zmagal sedmič zapovrstjo -, ki ga dnevno posluša 109.000 poslušalcev, več žensk kot moških, največ v starosti od 30 do 49 let z osnovno in poklicno izobrazbo. Murski val je radio z zvestimi poslušalci, po dosegu oziroma poslušnosti četrta radijska postaja v Sloveniji.

REZULTATI INŠTITUTA ZA RAZISKAVO MEDIJEV MEDIANA O POVPREČNEM DOSEGU RADIJSKIH PROGRAMOV V OBDOBJU JANUAR-SEPTEMBER 1997

RADIJSKA POSTAJA	DOSEG V %
RA SLOVENIJA II	22,6
RA SLOVENIJA I	18,7
RADIO MARIBOR MM1	6,3
MURSKI VAL	5,3
RADIO ŠMARJE PRI JELŠAH	5,3
RADIO CITY MARIBOR	4,6
RADIO SALOMON	4,6
RADIO HIT DOMŽALE	4,4
RADIO OGNJIŠČE	3,9
KOROŠKI RADIO	3,2
STUDIO D	3,1
RADIO CELJE	3,0
RADIO KRKA	2,9
RADIO PTUJ	2,5
RADIO KOPER	2,4
RADIO FANTAZY	2,3
RADIO KRANJ	2,0
RADIO TRBOVLJE	1,9
RADIO TRIGLAV	1,8
RADIO CAPRIS	1,6
RADIO BREŽICE	1,6
RADIO 94	1,5

Preostali so navedeni po vrstnem redu:

1. RADIO SORA
2. RA SLOVENIJA III
3. RADIO VELENJE
4. RADIO MAX
5. RADIO MB. INT.
6. RADIO ORMOŽ
7. RADIO RADLJE
8. RADIO ŠTUDENT
9. RADIO SEVNICA
10. RADIO CERKNO
11. RADIO MARŠ
12. RADIO TRŽIČ

* V doseg sodijo anketirani, ki so določeni radijski program poslušali dan pred anketiranjem vsaj 15 minut, tudi če so to počeli migrode.

BRANOST VESTNIKA NA OBMOČJU SEVEROVZHODNE SLOVENIJE

Glede na to, da rezultati Mediane ne dajejo zadosti reprezentativnih podatkov o tem, kaj pomeni Vestnik oziroma kakšna je njegova branost na območju severovzhodne Slovenije, smo pri SPEM-u, komunikacijski skupini iz Maribora, naročili še dodatno raziskavo. Z njo smo Vestnik postavili ob bok konkurenčnim časopisom, ki se berejo na tem področju, obenem pa testirali tudi zadovoljstvo bralcev. Raziskava je potekala 14. in 15. oktobra 1997 na območju občin Beltinci, Cankova - Tišina, Črenšovci, Petrovci, Gornja Radgona, Hodoš - Šalovci, Kobilje, Kuzma, Lendava, Ljutomer, Murska Sobota, Moravske Toplice, Odranci, Puconci, Radenci, Rogaševci, Sveti Jurij, Turnišče, Ormož in Lenart na naključnem sistematičnem vzorcu 400 registriranih telefonskih naročnikov.

Vestnik ima po podatkih raziskave na območju, kjer je bilo opravljeno anketiranje, naročenih skoraj 48 odstotkov anketiranih.

Okvirna ocena števila gospodinjstev, kjer lahko najdemo Vestnik, se giblje med 19.000 in 21.000. Sledijo Večer, na katerega je naročenih dobrih 16 odstotkov anketiranih, ter Nedeljski dnevnik in Slovenske novice. Vsi drugi časopisi oziroma revije imajo nižji delež naročnikov.

Vestnik ima najvišji delež tudi med bralci, sledita Večer in Slovenske novice.

Vestnik bere še dodatno skoraj osem odstotkov anketiranih, kupi pa ga še dodatno 17 odstotkov anketiranih, to pomeni, da ga redno ali občasno kupijo ter berejo še v približno 8.000 do 10.000 gospodinjstvih.

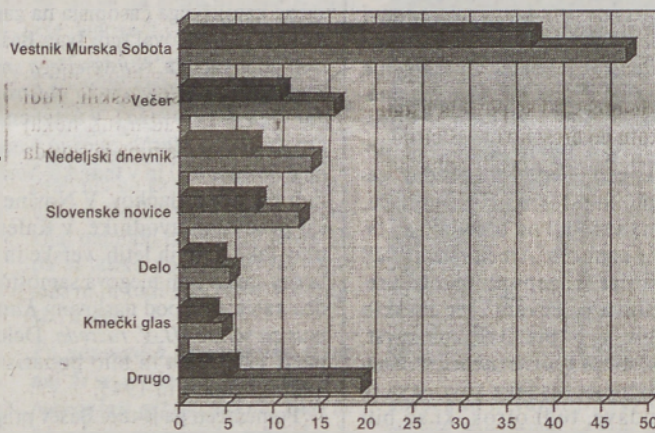
Visoko ocenjena zanimivost lokalnih novic potrjuje, da je to področje konkurenčna prednost Vestnika.

R. FICKO

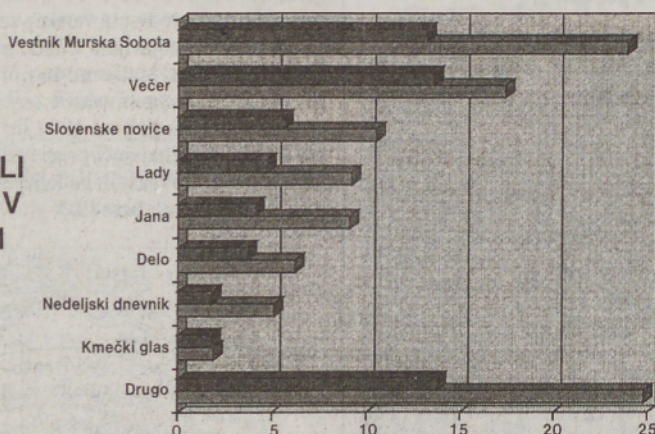
Povejte, prosim, na katere časopise (dnevnike, tednike, mesečnike) ali revije ste naročeni?

	Omenjeno f	prvo %	skupaj f	%
Vestnik M. Sobota	150	37,6	191	47,7
Večer	43	10,7	66	16,5
Nedeljski dnevnik	31	7,7	56	14,1
Slovenske novice	33	8,2	51	12,8
Delo	16	4,0	21	5,4
Kmečki glas	13	3,2	19	4,6
Drugo	21	5,3	78	19,5
Nič nimajo naročeno	93	23,2		
	400	100,0		

NA KATERE ČASOPISE OZIROMA REVIJE STE NAROČENI?

KATERE ČASOPISE OZIROMA REVIJE STE PREBRALI ALI PRELISTALI V PRETEKLEM MESECU?

Podatki raziskave so pokazali, da je 40 odstotkom bralcev v Vestniku všeč vse, dobri tretjini pa najbolj domače novice. Na vprašanje, o čem naj bi Vestnik pisal, 40 odstotkov anketiranih ni navedlo nobene vsebine, med konkretnimi odgovori pa so se največkrat pojavile naslednje rubrike: kmetijstvo, šport, domače dogajanje, gospodarstvo.

Za vest ...

XXXIV. anketa za izbor športnikov Pomurja

Marika Kardinar in Marko Slavič športnika Pomurja 1997

Športno uredništvo Vestnika iz Murske Sobotice je letos izvedlo med športnimi novinarji in dopisniki iz Pomurja že 34. tradicionalno anketo za izbor najboljših športnikov, športnic in športnih kolektivov Pomurja za leto 1997.

Za najboljšega pomurskega športnika v letu 1997 je bil izbran Marko Slavič mlajši iz Ključarovec, član Konjeniškega kluba Ljutomer.

skem prvenstvu zasedel tretje mesto, na svetovnem pokalu posameznikov pa je bil peti. Tretji je kanuist Borut Horvat, član Kajak kluba Mura iz Kroga.

Za najboljšo športnico Pomurja v letu 1997 je bila izbrana kegljarka Mirotaksa iz Celja Marika Kardinar iz Dobrovnika.

ja po izboru športnih novinarjev in dopisnikov je Manuela Rudolf iz Ljutomer, članica SD Ljutomer. Letos je dosegla nekaj odličnih rezultatov in rekordov strelšič (Cerknica 595 krogov).

Za najboljši športni kolektiv je bil izbran Nogometni klub Mura iz Murske Sobotice.

Športniki Pomurja 1997

- 1. Slavič, Marko (kasaški šport) 36
2. Steržaj, Hary (kegljanje) 35
3. Horvat, Borut (kanu) 34
4. Bačič, Rade (rokoborba) 27
5. Fujs, Dejan (odbojka) 6
6. Hašaj, Goran (judo) 6
7. Kovač, Štefan (namizni tenis) 5
8. Alihodžić, Haris (nogomet) 3
9. Gomboc, Roman (fitnes) 2
10. Podlunšek, Peter (letalstvo) 2
11. Maček, Boštjan (strelstvo - trap) 2
12. Markoja, Robi (strelstvo) 2
13. Ulaga, Dušan (košarka) 1
14. Maučec, Franc (hokej) 1
15. Vogrinčič, Boštjan (zveneča žoga) 1

Športnice Pomurja 1997

- 1. Kardinar, Marika (kegljanje) 53
2. Roman, Sonja (atletika) 44
3. Rudolf, Manuela (strelstvo) 20
4. Vrbančič, Jožica (strelstvo) 16
5. Števanec, Marija (atletika) 6
6. Jocič, Daliborka (košarka) 5
7. Šifnar, Jožica (atletika) 5
8. Drevenšek, Andreja (odbojka) 4
9. Štumberger, Tanja (šah) 3
10. Vohar, Maja (jahanje) 3
11. Dražnik, Andreja (atletika) 2
12. Janežič, Marta (atletika) 1
13. Brezovac, Brigita (karate) 1
14. Vrečko, Jasmina (odbojka) 1
15. Nagy, Sanja (badminton) 1

Športni kolektivi Pomurja 1997

- 1. Nogometni klub Mura MS 52
2. Rokoborski klub MS 24
3. Odbojkarški klub Pomgrad 22
4. ŽOK Sobotica MS 13
5. Kajak - kanu klub Mura Krog 11
6. Konjeniški klub Ljutomer 8
7. ŠD Radenska Pomgrad MS 7
8. Zmajarski klub Mavrica Lendava 4
9. SD Stefana Kovača Turnišče HK Lek Lipovci 3
10. HK Triglav Prečanovci 3
11. NTK Radgona 3
12. NTK Moravske Toplice Sobotica 3
13. SD Stefana Kovača Trap MS 2
14. Atletski klub Pomurje MS 1
15. Tekška sekcija Radenska Košarkarski klub Radenska 1

Predstavljamo vam

Jožica Verbančič, športnica leta 1997

Zveza za šport invalidov Slovenije je razglasila najboljše športnike, športnice in ekipe za leto 1997. Za najboljšo športnico leta je bila izbrana 28-letna Jožica Verbančič iz Lendavskih Goric, članica SD Varstroj Lendava.

zasedla 12. mesto, ves čas pa je tekmovala tudi za ekipo Varstroja Lendave v tretji državni ligi.

Zaradi njenih odličnih rezultatov jo je Zveza za šport invalidov Slovenije izbrala za športnico leta 1997, to je vsekakor lepo priznanje za njeno dosedanje delo.

Feri Maučec

Sonja Roman atletinja Slovenije 1997

Atletska zveza Slovenije je razglasila najboljše atlete in atletinje v letu 1997. Za najboljšo atletinjo Slovenije med starejšimi mladinkami je bila izbrana Sonja Roman s Hodoša, članica Atletskega kluba Pomurje iz Murske Sobotice.

ležila evropskega prvenstva v krosu, ki bo 14. tega meseca v Lizboni na Portugalskem.

Feri Maučec

Namizni tenis

Moravske Toplice tretje

Z devetim kolum je bil končan jesenski del prvenstva v prvi državni članski namiznoteniški ligi, kjer sta pomurska liga dosegla polovičen uspeh.

Krka: Moravske Toplice Sobotica 3: 4 (Retelj: Horvat 18: 21, 19: 21, Komac: Nekhmedovič 21: 15, 21: 16, Hribar: Unger 8: 21, 7: 21, Komac - Hribar: Unger - Nekhmedovič 21: 13, 15: 21, 22: 20, Retelj: Nekhmedovič 17:

Dve ekipe MT Sobotice na DP

Na kvalifikacijskih turnirjih (štirje) si je pravico sodelovanja na državnem ekipnem mladinskem prvenstvu pridobilo osem ekip.

Strelstvo

Janko Jurkovič premagal Portorož

V petem kolu prvenstva v prvi državni streliški ligi je Ljutomer premagal Kamnik s 1727: 1726 krogov.

premagala ekipo Stefana Kovača iz Turnišča za štiri kroge, s 1727: 1723 krogov.

ŠOU Frupi Vital iz Ljubljane s 3: 0 (15: 8, 15: 7, 15: 6).

gi državni streliški ligi sever je Radgona premagala Kovinarja iz Štor s 1745: 1700 krogov.

V tekmovalju tretje državne streliške lige je ekipa Frana Lešnika Vuka iz Hotinje vasi premagala drugo ekipo Kolomana Flisarja s Tišine s 1674: 1657 krogov.

Košarka

Nepotreben poraz Radenske

V nadaljevanju prvenstva v državni moški košarkarski I. B-ligi je Ilirija iz Ljubljane v Radencih premagala domačo Radensko z 79: 74 (38: 43).

PKL - moški
Rezultata - 3. kolo
Miarte II: Mah Sebeborci 70: 81
Radgona: Creativ Sobotica 81: 76
Sobotica: Claudia shop preloženo
Radgona 3 3 0 240:211 6
Sobotica 2 2 0 159:135 4
Creativ 3 1 2 243:220 4
Sebeborci 3 1 2 212:237 4
Claudia shop 2 1 1 135:130 3
Miarte II 3 0 3 174:251 3

(K. Glažar)

Odbojka

Zmagale le Sobočanke

V štirinajstem kolu prvenstva v državni moški odbojkarški I. A-ligi je Salonit v Šempetru pri pri Novi Gorici premagal Pomgrad iz Murske Sobotice s 3: 0 (17:15,

15: 4, 15: 6) in se tako oddolžil za poraz v Murski Soboti.

Pomgrad: Topovšek, Tot, Kerrec, Horvat, Marič, Tinev, Fujs. V nadaljevanju prvenstva v državni ženski odbojkarški I. A-ligi je vodilni Infond Branik v Mariboru premagal Sobotico s 3: 1 (15: 5, 12: 15, 15: 9, 15: 7).

ŠOU Frupi Vital iz Ljubljane s 3: 0 (15: 8, 15: 7, 15: 6). Sobotica: Zaporozec, Drevenšek, Kopilova, Šlebinger, Kerčmar, Kuhar, Mörrec, Kolar. Vodeča ekipa Infonda Branika iz Maribora pa je premagala Ljutomer Zavarovalnico Maribor s 3: 1 (14: 16, 15: 2, 15: 12, 15: 9).

V štirinajstem kolu prvenstva v državni moški odbojkarški I. B-ligi je Granit iz Slovenske Bistrice nepričakovano premagal Ljutomer s 3: 2 (15: 9, 5: 15, 15: 5, 12: 15, 15: 11).

Rokomet

Prepričljivi zmagi Poleta in Radgone

V osmem kolu prvenstva v drugi državni moški rokometni ligi vzhod je Polet iz Murske Sobotice v pomurskem derbiju premagal Razkrižje z visokim rezultatom 36: 23 (19: 9).

Kegljanje

Zmagi Lendavčanov

V devetem kolu prvenstva v drugi državni moški kegljaški ligi so kegljanci Slovenskih Konjic v Radencih premagali Radensko s 6: 2 (5149:5113).

so gostovali v Trbovljah in premagali Rudarja s 5: 3 (5108: 5039).

Sah

Tretja zmaga Hulaka

Šahovsko društvo Radenska Pomgrad iz Murske Sobotice je pripravilo 8. tradicionalni mednarodni turnir v pospešenem šahu.

Planinstvo

Pohod ob 30-letnici pomurske poti

Medobčinski odbor planinskih društev Pomurja in PD Hakl od Svete Trojice sta pripravila ob praznovanju 30-letnice pomurske planinske poti jubilejni pohod ob Voličine do Svete Trojice, kjer je bil krajša slovesnost s kulturnim programom.

Kulturni utrip soboških upokojencev Vabljeni v Budimpešto in Monošter

Društvo upokojencev Murska Sobota bo decembrske dni posvetilo predvsem kulturi. Trinajstega decembra bo v prostorih Zveze Slovencev na Madžarskem v Budimpešti božični koncert pevskega zbora Avgusta Pavla iz Porabja. Ob tej priložnosti bodo tam odprli likovno razstavo članov soboškega društva upokojencev. Svoje umetniške slike bodo predstavili: Vlado Sagadin, Lojze Veberič in Ernest Bransberger.

Komisija za kulturo pri DU Murska Sobota prireja 22. decembra v hotelu Zvezda v Murski Soboti literarno-glasbeni večer. O svojih najnovejših knjižnih delih bodo pripovedovali: Karolina Kolmanič, Cilka Sukić in Franček Štefanec. Prireditev bodo popestrili z glasbenimi vložki.

28. decembra bo v Monoštru odprta razstava staroste soboških fotografov, gospoda Ferija Hochstätterja. Ob tej priložnosti bo tam razstavljal svoja likovna dela še slikar Lojze Veberič. F. Š.

POLEG PARKIRIŠČA SE UREDITEV KOPALIŠKE ULICE - Na drugi strani zdravstvenega doma v Murski Soboti so delavci SGP Pomgrad Nizkogradnje asfaltirali površino za 52 parkiršč. Ta naložba spada v širši projekt ureditve Kopaljske ulice, vreden 45 milijonov tolarjev, za kar je denar priskrbelo mestna občina. Tako bodo zgradili še 106 parkiršč v Kopaljski ulici, kjer bodo obnovili tudi cestnišče ter uredili pločnike in kolesarsko stezo. Če ne bo večjih vremenskih ovir, bodo omenjena dela končana še letos. Besedilo in fotografija: M. JERŠE

Obiskali smo krajevno skupnost Sv. Ana v Slovenskih goricah

Spodbudna rodnost, ki je lahko vzor vsem slovincem

Od leta 1993 se imenuje nekdanja krajevna skupnost Zgornja Ščavnica Sv. Ana v Slovenskih goricah - Takšno ime je imela že občina, ki je tu obstajala med obema vojnama pa vse do leta 1955, ko je nastala precej velika občina Lenart

In ponovno si prizadevajo, da bi jim občino vrnil. Kraj ima več kot 730-letno tradicijo. V zadnjih šestih letih se je povečalo prebivalstvo v KS Sv. Ana in bližnji KS Lokavec za 60 oseb, kar je lahko vzor vsem Slovincem. Tukaj živi v 557 gospodinjstvih okoli 2.400 prebivalcev.

Življenje na teh slikovitih grebenih in v grapah je zelo dejavno. O tem smo se pogovarjali s tajnikom krajevnih skupnosti Sv. Ana in Lokavec gospodom Viktorjem Kapljem. Pozneje se je pridružil še predsednik KS Sv. Ana gospod Bogomir Ruhitel, ki je ob enem predsednik tamkajšnjega turističnega društva. KS Sv. Ana sestavljajo zaselki: Sv. Ana, Zgornja Bačkova, Froleh, Zgornja Ščavnica, Zgornja Ročica, Dražen Vrh, Krivi Vrh, Kremberk, Ledinek in Žice. Kraj Sv. Ana je prvič omenjen v otokarskem deželnokežjem urbarju iz let 1265-1267. Tedaj je bil tukaj streliški dvorec za obrambo proti Madžarom. Tukaj so bili rojeni dr. Janko Šlebinger, prvi ravnatelj univerzitetne knjižnice v Ljubljani, Franc Perko, ki je bil v tridesetih letih tega stoletja dolgoletni zaslužni župan Novega mesta, in drugi. Krajanji so ponosni tudi na cerkev, katere začetki segajo v leto 1654.

Prizadevajo si, da bi jim Državni zbor Republike Slovenije dovolil oblikovanje občine, ki bi zajemala tudi območje Lokavca. Zaenkrat niso naleteli na razumevanje, ker imajo premalo prebi-

nogradništva, postavljajo vaški klopotec, ustanavljajo vinotoče in vedno več krajanov je uredilo svoje domove za potrebe kmečkega turizma. Naslednje leto bodo odkrili na kulturnem domu spominsko ploščo v spomin na rojaka dr. Janka Šlebingerja.

Zadnjih nekaj let je dobilo precej domov telefonske priključke. Kmalu jih bo dobilo še 84. S tem bo imelo telefon okoli 95 odstotkov gospodinjstev. Cena za telefonski priključek v Sloveniji je 103 tisoč tolarjev. Tukajšnji novi naročniki pa so primaknili še po 72 tisočakov po gospodinjstvu.

Pitno vodo dobivajo iz mariborskega vodovodnega omrežja. Letos so povečali tukajšnji vodni zbirnik in precej prebivalcev je dobilo vodovodne priključke. Gospodinjstva so za te potrebe plačala po 300 tisoč tolarjev. Načrtujejo še napeljavo vodovoda v Dolino Ščavnice in na območje KS Lokavec. V ta namen potrebujejo 40 milijonov tolarjev. Delno pomoč pričakujejo iz državnega proračuna, precej pa bodo primaknili zainteresirani krajanji.

Na območju KS Sv. Ana imajo asfaltiranih 40 km krajevnih, 24 km občinskih in 7 km republiških

Predsednik krajevnih skupnosti in TD Sv. Ana Bogomir Ruhitel (levo) in tajnik KS Viktor Kapl sta se zagledala v smer, kjer naj bi nekoč stala poslovno-stanovanjska hiša, v kateri bi imeli novo ambulanto. Foto: F. Štefanec

Članice aktiva kmečkih žena in deklet od Sv. Ane so se ob letošnjem krajevnem prazniku izkazale s pripravo okusnih domačin in »bolj mestnih« jedi.

valcev. Če bo rodnost na tem območju še naprej tako spodbudna, bodo morda kdaj dosegli tudi ta cilj? Zahteve po samostojnih občinah so vložile vse KS z območja sedanje lenarške občine.

Zadnje leto plodno deluje pri Sv. Ani na novo ustanovljeno turistično društvo. Polepšali so naselje in razpotja. Postavili so, ponekod pa jih še bodo, lične smerokaze. Uvedli so tradicionalni Anin teden, ki je bil letos od 20. do 27. julija. Poudarek dajejo vi-

cest. Makadamskih cest imajo 40 km. Letno asfaltirajo po kilometru. Letos so modernizirali cesto na Dražen Vrh v dolžini 1.200 m. Gospodinjstva so prispevala po 1.500 tolarjev. Lani je bila razširjena in na novo prevlečena tudi glavna vpadnica iz občinskega središča. Na makadamske ceste pa so letos nasuli prek 900 kubičnih metrov gramoza.

Z željo, da bi doma ostalo še več mladih družin, so komunalno opremili pet parcel. V središču naselja bi radi zgradili tudi poslovno-stanovanjski objekt, v katerem bi bila ambulanta. Med prebivalstvom je blaginja. Od 557 gospodinjstev je 108 delavskih, drugi se delno ubadajo s kmetijstvom in delom v lenarški, sladkogorski ali mariborski industriji. Kmetije imajo povprečno

po tri hektarje in pol zemlje in samo od nje se težko živi. Precej dohodka prihaja iz Avstrije, kjer so mnogi na stalnem ali občasnem delu. V kraju imajo betonnarno, ki zadošča potrebam celotne lenarške občine. Imajo 12 gostiln s prenočišči, mlin, oljarni, večjo kmetijsko trgovino z bencinsko črpalko in različne obrtne dejavnosti.

Kulturnoumetniško društvo Sv. Ana postavi vsako leto na oder doma naštudirano dramsko delo in z njim gostuje tudi v sosesčini. Križem rok ne stojijo tudi v športnem društvu. Posebno pohvalo pa si zaslužijo žene in dekleta, ki se ob krajevnih slovesnostih rade izkažejo s kulinaricnimi dobrotami.

Pri Sv. Ani imajo popolno osemletko v sodobnem poslopu. V vasi pa stojita še dve dokaj trdni nekdanji šolski poslopji, ki zdaj služita drugim potrebam kraja.

FRANČEK ŠTEFANEČ

63-letni Stanko Rojko od Negove, ki letos praznuje 40-letnico članstva v zeleni bratovščini, je v enem dnevu uplenil kar tri divje prašiče! Povedal je: »25. novembra okrog 19. ure sem na lovskem reviju na Kmetušaku opazil sledi divjih prašičev na sveže zapadlem snegu. Potem sem iz bližnje Lipnikove njive, kjer je bila koruza, zaslišal šelestenje. Ni trajalo dolgo in že je bil eden moj. Nato še eden in še eden - trije! Potem sem poklical lovske tovariše in uplenjeno divjad smo s terenskim vozilom odpeljali in očistili, nekaj malega pa tudi pripravili za pod zob (jetra). Slavje se je nadaljevalo do poznih jutranjih ur.« - Fotografija: L. Kramberger

- BOKRAČI** - Vaški odbor je znova vložil zahtevek za sofinanciranje modernizacije vaše ceste Bokračji-Krnci v višini 50 odstotkov vrednosti opravljenih del. Gre za odsek v katastrski občini Bokračji. Kot so odločili na seji občinskega sveta, so njihovi prošnji ugodili. M. J.
- DANKOVCI** - Na izrednem zboru občanov je bila večina krajanov proti geološkim raziskavam ljubljanskega podjetja Geoplín, ki želi tu skladiščiti plin. Če bo do raziskav vendarle prišlo, zahtevajo, da se le-te izvajajo v oddaljenosti 200 metrov od stanovanjskih in gospodarskih poslopj, posebno pozornost naj bi namenili vodnim zajetjem, rok za prijavo poškodb pa na bi se povečal na 10 let. Ob saniranju nastale škode na vaški infrastrukturi bi morali poskrbeti tudi za vnaprejšnje plačilo odškodnine vaški skupnosti za uporabo vaških cest in infrastrukture. M. J.

**BODITE PODJETNI,
POSTANITE USPEŠNI!**
oglašujte v
VESTNIKU

SERVIS, POPRAVILNO IN PRODAJA TEHTNIC
Dušan Širakl
III. ob kanalu 22, Murska Sobota,
tel./ faks: (069) 32 486

IZDELAVA PODSTREŠNIH STANOVANJ
Kraul - 84 339, 84 356
KARBA, mge., Ljutomer

TESARSTVO - KROVSTVO
OPRAVLJAMO VSA TESARSKA
IN KROVSKA DELA - polagamo
ladijski pod, stropne in talne
obloge in vse drugo.
Branko BELEC
Cvetkova 23, M. Sobota
tel. in faks: (069) 31 355
mobitel: 0609 643 851

mazda Mohor
9252 Radenci, tel. & faks: (069) 85 830
NAJBOLJŠA - MAZDA NAJBO

POSTANITE DOBER VOZNIK AVTO ŠOLA
DELETA
tel.: 22 364, 63 100, 87 873, 42 443
NOVOST: prodaja vgradnih omar, izdelava po meri

Dimnikarske storitve v Pomurju med najcenejšimi v Sloveniji

Sreča, ki jo prinaša dimnikar, je draga

Povprečna življenjska doba dimnikarja traja 57 let - V Pomurju dimnikarjev ne primanjkuje, kajti dimnikarska služba skrbi tudi za izobraževanje dimnikarjev

Vsi dimnikarji pa ne dobijo službe v domačem kraju, ampak si jo poiščejo drugod po Sloveniji in tudi pri naših sosedih Avstrijcih.

Med občani je večkrat slišati pripombe na račun visokih cen dimnikarskih storitev. Dejstvo je, da eno čiščenje kurilne in dimovodne naprave na tekoče gorivo, pa četudi traja le nekaj minut, stane lastnika stanovanjske hiše 1.660 tolarjev. Prav zato smo obiskali podjetje ABD Dimnikarstvo, ki je dejavnost posebnega družbenega pomena, ki v Prekmurju skrbi za čiščenje okrog 7500 gospodinjstev in 180 objektov v družbeni lasti. Za vse našteje stranke skrbi 12 kvalificiranih dimnikarjev, ki imajo 4. stopnjo izobrazbe. Omenjeni skrbijo za kurilna in dimnike v mestni občini Murska Sobota in občinah Rogoševci, Kuzma - Grad, Cankova Tišina, prav tako pa tudi v občinah Moravske Toplice in Pucon-

plini ter da se čim manj onesnažuje okolje. Če sta kurilna in dimovodna naprava dobro očiščena, lahko uporabnik prihrani tudi do 10 odstotkov goriva pa tudi življenjska doba naprav se poveča. S tem nameravamo povedati, da so dimnikarske storitve zelo poceni ali celo zastoj. V drugih delih Slovenije pa je čiščenje dražje. Dimnikarska služba se opravlja na podlagi Zakona in pravilnika o rokih in načinu čiščenja kurilnih, dimovodnih in prezračevalnih naprav.

Soboški dimnikarji imajo se-

V ABD so povedali, da kurilna sezona traja od 1. oktobra do 31. maja naslednjega leta. Temu naj bi bil prilagojen tudi urnik čiščenja za stranke, ki kurijo le v tem času. Stranke, ki kurijo vse leto, naj bi dimnikar obiskal vsak mesec. Za tiste stranke, ki se ogrevajo s trdimi gorivi, je določeno, da dimnike in kurilne naprave v kurilni sezoni čistijo vsak mesec, eno čiščenje pa stane povprečno 870 tolarjev za gospodinjstvo.

Direktor g. Bojan Brežič je na vprašanje, kaj pomeni za kurilno in dimovodno napravo čiščenje za uporabnika, odgovoril: »Da kurilna in dimovodna naprava varno delujeta, da ni ogrožena požarna varnost ali zastrupitev s

dež v sodobni zgradbi. Vodja nam je pokazal tudi sodobne garderobe, kopalnice in garažo za službene mopede, s katerimi vsak dan potujejo »prinašalci sreče«. Seveda smo imeli priložnost videti sodobne sesalnike za čiščenje kurilnih in dimovodnih naprav, razne merilne naprave za merjenje izgorovanja pečl oziroma dimnih emisij in stroj za pranje pod pritiskom, ki je najprimernejši za pranje večjih kurilnih naprav. Še več, dimnikarji imajo celo posebne kamere za pregledovanje notranjih dimniških tuljav. Menijo, da so dobro opremljeni za opravljanje dimnikarske dejavnosti.

BORIS HEGEDUŠ

Soboški dimnikarji imajo v računalniku vse podatke o 5500 kurilnih napravah, zato lahko strankam svetujejo tudi pri nakupu novih pečl. Tačas večino pečl uvažamo iz Italije in so namenjene kurjenju na plin, zato je njihova življenjska doba v primeru, da lastnik kuri s kurilnim oljem, krajša. Zanimivo je, da imamo Slovenci dobro urejeno dimnikarsko službo, kar je posledica nekdanje madžarske zakonodaje, kjer je ta služba najbolj urejena. Za primer naj navedemo, da Italija sploh nima organizirane dimnikarske službe.

ci. V omenjenih dveh zadnjih občinah se podjetje srečuje s konkurenco. Na Goričkem namreč upravlja dimnikarska dela še podjetje Dimnikarstvo Martjanci in Kamin Beltinci, vendar so cene

dimnikarskih storitev povsod enake. Dimnikarske storitve lahko podjetje ABD kot tudi druga dimnikarska podjetja opravljajo samo na tistem območju, ki jim ga je občina dodelila.

PUCONCI - V komisijo za izbiro grba in zastave po javnem razpisu so imenovani Ernest Nemeč, Evgen Sapač, Franc Podlesek, Vlado Saganin in Franc Mesarič. V komisiji za izbiro praznika puconске občine pa so Franc Kuhar, Zorica Sečko in Franc Zelezen. M. J.

PUCONCI - V tamkajšnji osnovni šoli so pripravili pristen kulturni program ob srečanju starejših občanov. Pozdravil jih je vaški predsednik Jože Časar. Nastopili so malčki iz otroškega vrteca pod vodstvom Majde Šoš

in Leje Luthar ter učenci osnovne šole pod vodstvom Darje Ambruž. Za prijetnejše razpoloženje je s svojimi melodijami poskrbel Štefan Sečko z Vaneče. M. J.

PUŠČA - V tem romskem naselju naj bi kmalu uknili vse obstoječe hišne številke na stavbah in jih zamenjali z novimi. Novo določitev hišnih števil in zamenjavo hišnih tablic bo opravila Območna geodetska uprava Murska Sobota, stroške, ki bodo znašali za 115 objektov okrog 200 tisoč tolarjev, pa bo prevzela mestna občina. M. J.

POSTARSKI SREČNO - Pred kratkim smo srečali Ignaca Horvata, ki je 19 let opravlja poklic poštarja. Prej je nekaj let delal v Beltincih in Murski Soboti, zdaj pa pokriva širše območje bogojnske občine in nekaterih sosednje kraje. »S svojim poklicem sem zelo zadovoljen, saj me ljube, h katerim prihajam s pismi, časopisi in drugimi pošiljkami, radi sprejmejo. Trenutno delam na območju Bogojine, Ivanec, Filovec in Bukovnice. Z avtom razvozim pošto dnevno v približno sedmih urah. Delam tudi vsako soboto. Z avtom prevozim dnevno do 50 kilometrov. Najbolj mi všeč je sem se vozil s kolesom in mopedom, kar je bilo seveda težavneje. Če bi imel pot, naš poštar! Besedilo in fotografija: M. JERŠE

Ali živijo prebivalci občine Beltinci na dvojezičnem območju?

Dohodninske odločbe z nepravim žigom

Poleg pozitivnega ali negativnega presenečanja v dohodninski odločbi so nekateri našli žig v slovenščini in madžarsčini, čeprav ne živijo na dvojezičnem območju

Veliko prebivalcev beltinske občine je te dni dobilo odločbo o dohodnini, v kateri so poleg finančnega - pozitivnega ali negativnega - presenečanja zagledali žig v slovenščini in madžarsčini. O tem neljubem dogodku nas je pred dnevi obvestil beltinski kronist Peter Šraj. Na lastne oči smo se prepričali, da je bil, verjeli ali ne, na njegovi odločbi res dvojezični žig. Nekateri so se v občini Beltinci začudeno spraševali, ali res živijo na dvojezičnem območju.

In od kod je »priromala« odločba z dvojezičnim žigom? Poslala jo je Davčna uprava Republike Slovenije, Davčni urad Murska Sobota, izpostava Murska Sobota po pooblastilu direktorja vodje izpostave Petra Podleska. Torej so žig na odločbe pritisnili v pomurski metropoli, v Murski Soboti, kjer bi sicer morali vedeti, kateri žig je pravi za beltinsko občino, saj ta ni na dvojezičnem območju. (Na območju prejšnje občine Murska Sobota sta bili ustanovljeni tudi občini Moravske Toplice in Hodoš-Salovci, kjer že nekaj let v slogi in sožitju živijo Slovenci in Madžari. V teh dveh občinah ima madžarska manjšina po ustavi zajamčene vse pravice, tudi do uporabe materinega jezika, nemalo pa je tudi mešanih zakonov.) Prizadeti v beltinski občini so

zaradi napačnega žiga zelo ogorčeni in se sprašujejo, kdo je odgovoren za tako (malomarno) početje, kajti pri tej zadevi je pač moral nekdo narediti napako. Sedaj je na potezi Davčni urad Murska Sobota, izpostava Murska Sobota, da se vsem prizadetim (tudi spodaj podpisanimu) opravičijo. Morda še to: nekateri starejši prebivalci občine Beltinci sicer aktivno ali pasivno obvladajo madžarski jezik in so se v tej »godljivi« po svoje znašli, mlajši pa so za dvojezični pečat (madžarski)

le potrebovali prevajalca. Obvestilo o dohodnini ima na koncu odločbe še pravni pouk, v njem je med drugim zapisano, da je zoper to odločbo dovoljena pritožba na Ministrstvo za finance - Davčno upravo RS, Glavni urad v Ljubljani, v 15 dneh od prejema te odločbe. Pritožbo se vložijo pisno ali ustno na zapisnik pri tukajšnji izpostavi in kolkuje s 270 SIT upravne takse.

ODLOČBO VROČITI:
- zavezancu
- odmerni spis

PO POOBLASTILU DIREKTORJA VODJA IZPOSTAVE
PODLESEK PETER

takse. Toda prebivalci občine Beltinci so ta rok najbrž zamudili, saj so bile odločbe o dohodnini odposlane že pred več kot enim mesecem. A napake in za nekatere celo »žalivke« nekateri ne bodo pozabili kar tako. JOŽE ŽERDIN

Kanalizacija v Gornji Radgoni kljub vsemu bo Župan v zadnjem trenutku podpisal pogodbo

Se začenja trenutek streznitve svetnikov?

Zgodba o sofinanciranju kanalskega sistema in čistilne naprave v Gornji Radgoni je z županovim podpisom pogodbe prišla do srečnega konca, kljub temu pa še vedno ni dobila svojega epiloga. Potem ko je Miha Vodenik do zadnjega dne čakal s podpisom pogodbe in občinskemu svetu postal sporočilo, da pogodbe ne more podpisati, se je vseeno odločil in na novinarski konferenci obvestil, da bo kljub vsemu pogodbo z izvajalcem del za gradnjo kanalskega sistema podpisal. S tem je zagotovil, da bo občina dobila odobrena nepovratna sredstva iz programa Phare iz Evropske zveze, čeprav bomo o natančnih podatkih podrobneje obveščeni do 20. decembra.

S tem se je torej končalo negotovo obdobje, ko se ni vedelo, ali bo vladajoča garnitura v Gornji Radgoni delala v korist občanov ali bodo zaradi ene ali druge strani ostali brez podarjenih sredstev za kanalizacijsko omrežje. Župan, ki je edini pooblaščenec za podpis pogodbe in je imel na koncu v rokah vse vajeti, se je na koncu vseeno odločil v korist občine Gornja Radgona in njenih občanov, čeprav, kot je povedal, je moral pri tem nekoliko čez meje, prek katerih človek lahko gre. Na tehtnici so prevladale koristi občine, ob tem pa je poudaril, da ta odločitev še ne pomeni, da se strinja z delom in odločitvijo občinskega sveta.

V prejšnjih številkah smo že poročali o objavljenem denarju iz programa Phare, katerega bi občina dobila, če bo dala svoj delež iz občinskega proračuna. Župan je za to namenil posebno postavko v proračunu, ki pa so jo svetniki razporedili za druge namene, sprejeli pa sklep, da bodo kanalizacijski sistem financirali iz proračuna, torej iz nedorečene postavke. Župan se z navideznimi postavkami ni strinja, poleg tega pa je nasprotoval temu, da bi se namenska sredstev porabljala nenamensko.

Odločil se je, da bo takoj po uradni objavi proračuna poklical pristojne organe, Ustavno sodišče in ministrstva, ki bodo preučili porabo namenskega denarja. Župan vztraja pri zakonu, da se namenski denar tudi namensko porabi, svetniki pa to opravičujejo in razlagajo z integralnim proračunom. Povedal je tudi, da se bo morala marsikatera stvar v prihodnjih dneh urejati prek računskega sodišča. Omenil je še, da je na Ustavnem sodišču že sedem primerov iz njihove občine. Za prihodnost izvajanja proračuna pa je napovedal, se bodo sredstva trošila tako, kot so zagotovljena in kot je v skladu z zakonom.

Župan je svoj podpis komentiral v smislu, da je podpisal, da se mednarodna sredstva ne bi izgubila, in dodal, da je sedaj prišel čas, ko mora biti konec anarhije in nespoštovanja zakonov, saj občinski svet ne more delati po svojih pravilih. »Jaz ne nagajam občinskemu svetu in nisem trmast, ampak moramo spoštovati zakonodajo,« je še povedal Vodenik na novinarski konferenci in prihajajoče obdobje označil kot obdobje streznitve. ANRR

LENART - Cvetličarji lenarške občine, združeni v sekciji cvetličarjev pri Območni obrtni zbornici Lenart, so imeli med 26. in 30. novembrom v gostišču Vindiš razstavo adventnih venčkov, ki so jo poimenovali v Adventni navdih. Šest lenarških cvetličarjev se je zares potrudilo in svoje ideje so domiselno vtkali v razstavljene izdelke. Sekcija cvetličarjev so na pobudo Saše Lovrenčič iz Benedikta ustanovili v lanskem septembru. Tokratna razstava je bila druga po vrsti in ogledalo si jo je veliko ljudi. Bili so navdušeni nad razstavljenimi adventnimi venčki. (F. B.)

MORAVSKE TOPLICE - Še letos naj bi v zdravilišču Moravske Toplice pričeli graditi drugo fazo apartmajskega naselja Prekmurska vas. Zgraditi namenjajo 144 apartmajev v šestih različnih velikostih ter centralni objekt z recepcijo in gostinskimi lokali. Tudi te apartmaje bodo ponudili v prodajo. (G. G.)

RADENCI - Folklorna skupina kuda Bublja iz Radencev je gostovala pri zdomcih v Sindelfingenu v Nemčiji. Koreografinja in mentorica Frančka Cizl je bila z nastopom zelo zadovoljna, prav tako pa seveda tudi gledalci. Na poti domov so si ogledali Dachau in olimpijsko vas v Münchnu. (B. M.)

TURNIŠČE - Kulturno društvo Štefana Raja Turnišče je objavilo natečaj za amaterska dela s področja fotografiranja, videosnemanja ter literarnega in likovnega ustvarjanja. Čas za dostavo del, ki jih bo pregledala strokovna komisija, je 10. januar 1998, rezultate pa bodo objavili (in nagradila najboljša dela nagradili) na dan slovenskega kulturnega praznika. (J. Ž.)

GORNJA RADGONA - Dasiravno je minilo že precej časa, odkar so na Meleh uredili veliko Petrolovo bencinsko črpalko, so nekako »odlašali« z odstranitvijo strega bencinskega servisa v Gornji Radgoni. Pred kratkim pa je neko gradbeno podjetje iz Ormoža odstranilo vse, kar je spominjalo ne staro črpalko, tudi bencinske rezervoarje so izvlekli iz zemlje, in na prostoru so delavci uredili zelenico ter tako polepšali križišče. (J. Ka.)

MURSKA SOBOTA - V Pomurju je 18 občin in zanimivo je, da je tako imenovano drobno gospodarstvo najbolj razvito v Mestni občini Murska Sobota, kjer je na 1.000 prebivalcev v povprečju 17,8 takih podjetij oziroma obratovalnic. Dokaj dobro je dejavnost razvita še v gornjeradgonski, lendavski, radenski, ljutomerski in črenšovski občini, medtem ko v drugih občinah ne dosegajo regijskega povprečja, ki sicer znaša 8,4 gospodarske družbe na tisoč prebivalcev. (G. G.)

KAPELA - Na OŠ Kapela imajo 211 učencev. Veliko jih je angažiranih tudi pri zunajšolskih dejavnostih. Tokrat naj omenimo folkloriste, ki jih vodi Slavica Kovačič. Mladi so zelo navdušeni učenci (in plesalci) prekmurskih in štajerskih plesov. In kdo je harmonikar? Nihče drug kot Stanko Ilješ iz Radence, ki je sicer komandir policijske postaje v Murški Soboti. Lepo! (F. Kl.)

Z Miklavžem in njegovimi spremljevalci najprej k sv. Miklavžu, nato pa še okrog po vasi Otrokom darila, odraslim pa šibe

Ko so bili še mlinarji na Muri, je bilo miklavževo zanje največji praznik

Mesec december je res poln pričakovanj in presenečenj. Slavnostno razpoloženje najprej prinese Miklavž, ki v noči s 5. na 6. december obiskuje otroke ter »preverja«, ali so bili med letom pridni, in če znajo moliti. Vsem, ki se izkažejo s pridnostjo, izroči lepa darila. Gospodinjam pri hiši pa »pokloni« šibo, da jo bodo imele pri roki, če bodo morje preveč in predolgo hodili po gostilnah. Če pa se otroci ne srečajo z Miklavžem, ker prej zaspijo, jim nastavi darilo v čevlje, ki morajo biti lepo očiščeni in nastavljeni na oknu ali pred vrati. To je običaj, ki ga poznajo v številnih krajih v naši okolici. Mi pa smo se pridružili Miklavžu in njegovim spremljevalcem na Gornji Bistrici.

Spomenik sv. Miklavža na Gornji Bistrici, pred katerim so se Miklavži priklonili, preden so se podali od hiše do hiše. Zakaj ta spomenik tukaj? Nekateri so slišali pripovedovati, da je bila nekoč velika poplava in da ga je voda naplavila blizu tega mesta, potem pa se je čez čas spet vrnila v svojo strugo. Ta spomenik naj bi torej rešil vas pred poplavami.

Zvedeli smo, da se skupina najprej zbere pri nekdanjem mlinarju Štefanu Vučku, kjer so med letom shranjena oblačila in oprema za miklavževanje. Gospodar je na to ponosen, saj se še dobro spominja, ko so imeli mlin na Muri, Miklavž pa je bil glavni zaščitnik mlinarjev. Varoval naj bi jih pred poplavami in drugimi nevarnostmi na valovih nemirne reke. Zato je bil ta dan njihov največji praznik.

Največ dela so imeli pri »napravljanju« Miklavža. Obleči ga je bilo treba v dolgo belo haljo (alba) in čezno ogrniti poseben plašč (pluvial), na glavo pa so mu nataknilo kapo, ime-

»Kar naprej, naprej,« je povabil gospodar Ciglar Miklavža, angela in »parkline«. Ob slovesu so pustili za njegovo ženo dolgo šibo, da ga bo lahko kaznovala, če bo preveč hodil po gostilnah.

Sveti Miklavž je bil škof v mestu Mira v Mali Aziji. Umrl je leta 324, njegove posmrtno ostanke pa so leta 1084 prenesli v Bari v Italiji. O njem se govori, da je bil velik čudodelnik in mogočni zavetnik. Tako naj bi tudi rešil sramote tri hčere siromašnega očeta, ki se niso mogle poročiti, ker jim niso mogli dati dote. Sv. Miklavž jim je ponoči porinil skozi okno tri kepe zlata in hčere so se lahko srečno poročile. Od tod izhaja nemara navada, da sv. Miklavž prinaša tudi darove otrokom in jih nastavlja v čevlje ali kakšne primerne posode.

Druga legenda govori, da je neki krčmar umoril tri popotne študente, jih razsekal in skril v kad. Sv. Miklavž, ki je pripotoval tam mimo, je zaznal zločin in vse tri šolarje obudil v življenje.

Nekoč pa naj bi pomiril hud vihar na morju, zato so ga vzeli za svojega zavetnika tudi mornarji, brodniki in mlinarji.

novano mitra. V eno roko je vzel škofovsko palico, v drugo pa evangelij v slikah, v katerem so bila zapisana tudi imena pridnih in porednih otrok ter molitve. Spremljali so ga angel in štirje hudiči (peklenšeki ali parkeljini).

Ko so bili vsi skupaj pripravljani za odhod, so se šli najprej poklonit k spomeniku sv. Miklavža, ki stoji nedaleč od Vučkove domačije, potem pa so se podali od hiše do hiše. Ponekod so jih pričakovali in jim na stečaj odprali vrata, drugje pa jih niso spustili v hišo. Najbrž so se preveč bali »parklinov«, ki so rožljali z »lancem« in spuščali čudne glasove. Ampak vse se je dobro končalo.

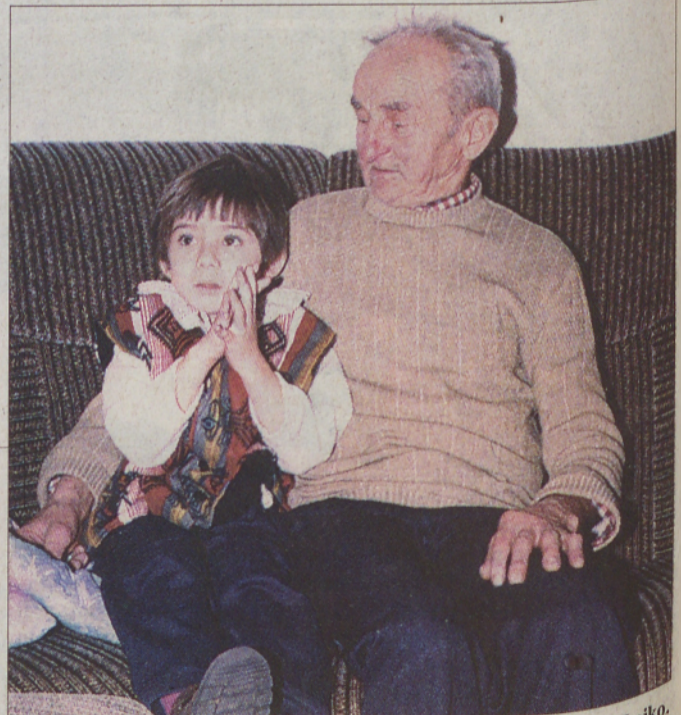
Besedilo in fotografije: JOŽE GRAJ

»Parklini!« Ko se jih ne bi zbal?

Pri Gonzovih (Ritlopovih in Žižkovih) so se zbrali na Miklavžev večer skoraj vsi najožji sorodniki. To je pri njih tradicija. Gospodinja Cecilija namreč speče dobre »miklavže« in prinese na mizo domače dobrote, gospodar pa poskrbi za dobro kapljico. Ko je prišel k njim Miklavž z angelom in »parklini«, so morale babice in mamice na vso moč miriti otročad.

Tudi dedek Matija Žalik je moral zascititi svojo 5-letno vnukinjo Lejko.

Najboljše stvari so najdražje.

Najboljši

LEASING

pa ni.

HYPO
LEASING

najboljši v mestu

V mesecu decembru podarimo vsaki stranki ob podpisu leasing pogodbe za vozila brezplačen trening varne vožnje pri g. Kuzmiču!

MARIBOR
Pljuška 133
Tel.: 062/424 680

LIUBLJANA
Dunajska 103
Tel.: 061/165 33 80

CELJE
Ljubljanska 14
Tel.: 063/482 311

KOPER
C. Zora Perleša Gajna 2
Tel.: 066/401 420

Šest let dela v socialnih programih javnih del v ljutomerski občini

To je zgodba o možu z naslovne strani

»Ljudje so mu rekli Vreček, mi pa smo ga klicali po imenu Franček. Imeli so ga za reveža, socialnega podpiranca, posebnega in samotarja. Živel je dobro uro hoda iz Ljutomera, nad vinogradi na Strmcu, v stari, podirajoči se viničariji. Bil je skoraj čisto slep. Živel je sam. Pravil je, da je imel nekoč ženo, ki ga je zapustila in odšla z drugim. Tako ni imel nikogar, razen psa, ki pa je bil ravno tako kot on star in slep. Prav neprijetno je bilo pogledati v njegove razlite oči.

Franček je vsake toliko časa prišel na center. Prihajal je k Rozini, ki jo je klical gospa Zinka. Vedno je bil prav takšen kot na sliki. S starim zamaščenim nahrbnikom, palico in nekoč modrim predpasnikom. Malo si je oddahnil od dolge poti, poklepetal in pokadil »ta boljše« cigareto, ki si jo je sprosil od Rozine.

Vsak njegov obisk je bil poseben dogodek za vse na centru. Če ga dalj časa ni bilo, smo ga pogrešali. Prirasel nam je k srcu. Nič se ni preveč pritoževal nad svojim življenjem, le včasih so ga ujezili paglavci, ki so mu nagajali na račun njegove slepote.

Enkrat se je Franček znašel celo v časopisu. Pod sliko je bilo zapisano, da je jesen življenja lahko tudi lepa. Seveda tisti, ki ga je posnel in to zapisal, o njem ni vedel ničesar. Slika je bila pač zanimiva. Meni pa je pomenila nekaj več, zato sem si jo izrezal.

Potem se je zgodilo. Šele po treh dneh je nekdo iz okolice opazil, da ga ni nič na spregled. Z Rozino sva ga našla v zares slabem stanju. Niti nama ni mo-

To so majhne stvari, ki naredijo življenje zanimivo, smiselno

»Letos poteka že četrto leto, kar sem vključena v program Skupaj zmoredno ali socialno-pedagoška pomoč otrokom na domu, in ne morem si zamisliti, da bi zdaj, ta trenutek morala končati z delom. Pri tem delu sem v eni osebi prijatelj, učitelj, vzgojitelj. Moje delo tudi ni vedno končano takrat, ko je končan delavnik.

Doživetja te spremljajo tudi kasneje, večkrat še zvečer, doma v postelji. Z družino, ki jo obiskujem, sem zelo povezana, mogoče zaradi tega, ker se vsakodnevno srečujem z njihovimi težobami in veseljem, strahom in navdušenjem. Sem v jedru družine. Z njimi delim veselje ob

dobri šolski oceni in žalost ob slabi, navdušenje nad novo obleko in žalost ob pomanjkanju, ko si le-te ne morejo kupiti.

Tedensko dva do trikrat otroke spodbujam pri učenju, igri, jih navajam na nošenje copat v hiši, posebej v zimskem času, in na vsakodnevno higieno.

Vesela sem, ko rečejo, da so me pogrešali, če me en teden ni bilo, kajti takrat vidim, da sem

zanje nenadomestljiva. In obratno. Tudi oni meni veliko dajo. Kaj vse ti pove otrokov obraz, ki prvič nastopa pred številnim občinstvom!

Kaj šele obraz njegovih staršev. In to so takšne majhne stvari, ki naredijo življenje zanimivo, smiselno.«

Mateja

Z Miranom sva postala dobra prijatelja

»Z Miranom sva se spoznala pred dvema letoma. Tri popoldneve v tednu preživljava skupaj. Ko se nisem mogel spraviti k učenju, sva se veliko pogovarjala. Ukvarjala sva se s športom, igrala sva nogomet, košarko in namizni tenis. Miran mi je pripovedoval veliko šal, dostikrat sva se smejala. Z Miranom sva postala dobra prijatelja.«

Črt

gel priti odpret, pes pa naju ni pustil zraven. Še isti dan smo ga odpeljali v Lukavce, bolj na silo kakor na njegovo željo. Drugače pač ni moglo biti.

V domu si je od bolezni še malo opomogel, od žalosti po svojem bednem, samotarskem in samosvojem življenju pa nikdar. Hitro za tem je umrl.

Njegova zgodba se je končala tako kot mnoge druge. Nihče ni niti pomislil, da bi lahko bilo drugače.

Kakšno leto ali dve kasneje smo uvedli pri centru pomoč na domu. Ob že dolgotrajnem zavedanju potreb po tej obliki pomoči v centru, zadostnem razumevanju s strani občine in novih možnosti, ki jih je ponujalo zaposlovanje z javnimi deli, je bilo potrebno zbrati le dovolj poguma za to, da se odtrgaš od stare in varne obale. Takrat me je ob pogledu na že dokaj porumenelo Frančkovino časopisno sliko presunila misel, da bi on še prav gotovo živel, če bi mu takrat, ko je moral v dom, že lahko ponudili pomoč na domu. S to mislijo je postala ta slika, z njo pa seveda tudi mož na njej in njegova zgodba, tesno povezana s programom pomoči na domu. Postala je nekakšen zaščitni znak programa, kmalu pa tudi nepogrešljivi del identitete našega centra. Za vse nas ima ta slika zelo jasno simbolno sporočilo: česar takrat nismo mogli njemu dati, lahko sedaj naredimo mnogim drugim.

Zgodba se vendar lahko začne tudi drugače.«

Boris Sunko

Da bi takšna pomoč še dolgo trajala

»Bilo je pred štetimi leti, ko nam je bila ponujena pomoč na domu. V tistem času je bila moja mama v postelji in po mnenju socialne službe te pomoči potrebna.

Sprva sem pomoč odklonil, ko pa so mi jo ponudili še enkrat, sem privolil, za kar mi ni žal, saj sem tudi sam potreben take pomoči.

Moram priznati, da na obisk gospe Milene komaj čakam. Opravi vsa tista dela, ki jih sam bolj težko. Prinese iz trgovine in postori še marsikaj drugega, kar je potrebno za človeka na vozičku.

Veliko mi pomeni tudi to, da kaj poklepetava in mi je potem lažje pri prenašanju svojih težav. Za vse to sem Mileni zelo hvaležen. Želim si, da bi bila taka še naprej!

Nekaterim življenje naloži velik križ, tako ga je tudi meni, in s tem križem živim iz dneva v dan, iz leta v leto, zato mi pomoč na domu pomeni toliko več. Naj končam z željo, da bi takšna pomoč še dolgo trajala.«

Jože

Želja vaščanov Pertoče, da bi ob glavni cesti, ki vodi proti Rogošovcem, postavili križno znamenje, s katerim bi zaznamovali obisk papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji, se je po manjših administrativnih zapletih uresničila. Križ je izdelal in daroval Anton Osko iz Pertoče, križanega Jezusa pa je kupila rogašovska občina. Nabožno znamenje je blagoslovil domači župnik Jože Vinkovič. Ta je zbranim občestvu na kratko spregovoril o križu, ki da osmišlja življenje in daje upanje. Po slovesnosti, ki se je udeležil tudi župan Janko Halb, je bila pogostitev s pivcom in kozarčkom vina. - D. Vogrincič

Vinogradniki so napolnili sode z moštom, ki je zdaj že mlado vino. 9.246-litrski sod Stanka Kacića od Negove pa že nekaj časa rabi drugemu namenu: postavil ga je na prostem na višji točki, s katere je lep razgled daleč naokoli. Na sodu je naredil vratca in tako se lahko vsakdo »vthotapi« vanj, seveda če ima pravi ključ. Tega ima le Stanko, a vsakomur, ki je radoveden, rad odpre vratca. Obiskovalcev pa je kar precej, na primer otroci iz vrta, šole ... Sod - razgledno točko so »krstili« gasilci s Podgorja. Mladi mož pa rad pove, da soda, ki je bil nekoč v Vinagovi kleti, ne bi mogel sam razstaviti in spet sestaviti, ko ne bi imel ob sebi prijaznih ljudi. Posebej je omenil očeta Rudija in brata Andreja. - Fotografija: J. Jančar

Ljutomerski Center za socialno delo je po šestih letih izvajanja socialnih programov javnih del v občini pripravil strokovni posvet izvajalcev, porabnikov in financierjev teh programov. Toda posveta ni naslovil kar tako z nekim formalističnim splošnim naslovom, ampak z udarnim Korist in cena javnih del v socialni. Ne vem, da bi se bil kdaj kdaj iz javnih, državnih služb ali od tistih, ki se kdaj kdaj proračunski denar, pripravljen tako odprto in javni pogovarjati o tem, kakšna je (bila) korist njegovega dela ali za kaj je bil trošen državni denar. Ljutomerski center pa je s tako naslovljeno temo strokovnega srečanja izpostavil javnemu preverjanju najprej samega sebe in svoje delo, hkrati ob tem pa je mogel vprašati oba financierja programov, tako Zavod za zaposlovanje kot občino, kaj bo s programi, ki jih izvajajo, Pomoč na domu in Skupaj zmoredno, v prihodnje. Strokovni posvet je namreč pokazal, da so programi, ki so se mogli roditi prav zaradi možnosti, izvajati jih z zaposlenimi v javnih delih, prerasli v okvir, ali če rečem v prispodobni, v teh letih delovanja so prerasli svojega očeta. Javna dela, ki so se ob krizi zaposlovanja pri nas pokazala kot veliki blažilnik le-te, so bila izredna priložnost in pravo orodje (sredstvo) za določene programe

dela v socialni. Ampak sedaj so s svojimi okviri za razvoj teh programov utesnjujoča, vsaj v naši regiji, kjer so ti programi tako dobro razvejeni, dograjeni in uspešni. To pa so mogli postati tudi zaradi pripravljenosti odgovornih ljudi z mursko-soboškega zaposlitvenega zavoda, da so upognili togost predpisov in okvirov toliko, da so socialni programi prek javnih del zaživeli, kot so.

Toda tudi zadnji strokovni posvet je pokazal, da zaposleni v socialnih programih javnih del potrebujejo izobraževanje in potem zaradi vse večjih potreb postaja njihova zaposlitev kar zaposlitev na odgovornem delovnem mestu za poln delovnik. Toda za svoje delo prejemajo plačilo v višini prispevka z zaposlitvenega zavoda, ki jim zagotavlja tudi socialno zavarovanje in občinske nagrade, vse skupaj pa je dosti manj od primerne plačila in drugih pravic, ki jih imajo redno zaposleni. Kakšen bo torej status zaposlenih v javnih delih? Ali drugače: bo mogoče to oblike neposredne socialne pomoči ljudem spraviti v drugo organizacijsko obliko in tako doreči tudi način financiranja le-tega? To sta aktualni vprašanji, ki postajata po ljutomerskem posvetu še aktualnejši.

MAJDA HORVAT
Foto: Nataša Juhnov

PETROL

PETROL, D. D., TOE MARIBOR, Enota Murska Sobota

NAJUGODNEJŠA SEZONSKA PONUDBA KURILNEGA OLJA
Ugodna ponudba kurilnega olja po nesezonskih cenah!

GOTOVINSKO PLAČILO IN PLAČILO S KARTICO MAGNA
- pri nakupu nad 1000 litrov 45,80 sit/l, brezplačen prevoz
- pri nakupu nad 2000 litrov 45,30 sit/l, brezplačen prevoz

OBROČNO PLAČILO S ČEKI PRI PREVZEMU NAD 1000 litrov
- plačilo v 3 obrokih s čeki 46,60 sit/l, brezplačen prevoz
- plačilo v 5 obrokih s čeki 47,60 sit/l, brezplačen prevoz

OBROČNO PLAČILO S ČEKI PRI PREVZEMU MED 700 IN 1000 LITROV
- plačilo v treh obrokih s čeki 47,60 sit/l, polovični stroški prevoza

Za naročilo kurilnega olja pokličite:
SKLADIŠČE Murska Sobota, Obrtna ul. 42
Telefon: 069 37 560, 37 561

Je Kim res cool?

Ostane Kim Basinger cool, ko vidi fotografije filmskega ljubezenskega prizora, v katerem je moški polnihče drug kot njen mož Alec Baldwin?

Prizor je iz »The Confession«, ki ga je režiral Steven Spielberg, ženska na fotografiji pa je nihče drug kot Amy Irving, prejšnja Spielbergova žena. In snemanje v newyorškem Central parku je bilo obema v veselje. Mar gospa Basinger ni postala malce ljubosumna?

Olala

Supermanekna Tyra Banks je v newyorški trgovini s perliom predstavila specialni modrček. No, Tyra ga je tudi nerada slekla.

Ne samo, ker ji je pričaral čudovito obliko, temveč ker je posut s sto majhnimi diamanti. Vrednost: čez tri milijone dolarjev.

Ko princesa ne more jesti ...

No, zdaj je postalo tudi uradno: naslednica švedske krone trpi, ker ne more jesti. 25 funtov je skušala dvajsetletnica in tehta samo še 50 kilogramov. Njena mati, kraljica Silvia, pravi: »Preveč natrpan terminski plan.«

Sharon Stone

Ja, če še ne veste, v marcu 1998 bo Sharon Stone moderirala podelitev oscarjev. Očitno že zdaj vadi. Tako se je v obleki Emanuela Ungara nastavila fotografom. Slastni požirki pa so nič drugega kot martini bianco, za to pijačo je namreč posnela tudi reklamo.

Psihologi pravijo, da kadilci ne kažejo odvisnosti, temveč sproščenost. Toda odkar je Pavarotti pogosto s svojo prijateljico, ga fotografi velikokrat ujamejo s cigaro v ustih. Samo po naključju?

Kraljičin mož — paparazzo

Dobro zavarovana kraljica Beatrix je v Egiptu obiskala piramide. Njen mož Claus je za družinski album dokumentiral njen pogum.

Adijo INXS

Redkokdaj se zgodi, da bi za moškim jokalo toliko lepih žensk. Na pogreb avstralskega pevca Michaela Hutchenceja, ki je umrl v skrivnostnih okoliščinah sydneyškega hotela, so prišle ženske, ki so pevca spremljale v njegovem kratkem, sedemindesetletnem življenju. Tam je bila manekenka Paula Yates, ki se je januarja s pevcem nameravala poročiti. Paula je v naročju nosila 16-mesečno hči Heavenly Hiraani Tiger Lily in oblečena je bila v obleko, v kateri naj bi januarja na otoku Bora Bora Michaelu dahnila svoj da.

Ko je na pogrebu avstralski pevec Nick Cave (Where The Wild Roses Grow) zapel poslovilno pesem »Into My Arms«, je dva tisoč gostov zajokalo. Pogrebno slovesnost, ki je potekala v sydneyški katedrali svetega Andreja, je prenašala avstralska TV. Odločitev, ki so jo člani INXSA zelo kritizirali, saj so menili, da Hutchence tega ne bi želel. Tudi Nick Cave je prepovedal prenos njegove balade. Kljub temu so bili TV-gledalci ganjeni. Krsto je prekrivalo 500 insov.

Med žalujočimi sta bili tudi nekdanja prijateljica Kylie Minogue in Helena Christensen. Žalovali pa so tudi številni poslušalci legendarnih Inxsov.

med zvezdami

OVEN

Ona: Bolje, da svojih preteklih 'podvigov' ne obešaš na veliki zvon, saj lahko pridejo novice na povsem napačna ušesa. S partnerjem se bosta sicer sprla, a bo vse skupaj vendarle ostalo v mirnejših vodah.

On: Pri tvojem hobiju se ti obeta enkratna priložnost, zato je nikar ne zamudi. V začetku delovnega tedna pa se raje posveti denarnim zadevam, ki jih že dalj časa zanemarjaš.

BIK

Ona: Ne razmišljaj toliko o globini in pomenu nekega prijateljstva, ampak živi raje tako, kot ti narekuje tvoje srce. Nasprotnik, ki ti greni življenje, te samo podžiga v prizadevanjih, da bi čimprej dosegla svoj cilj.

On: Prepričaj se, da si ga začel, se bo pomiril, ostal pa bo grenak priokus po nezaupanju. Nepričakovano se ti bo oglasil star poslovni sodelavec s povsem novimi idejami. Še najbolje bo, da sprejmeš izziv, takšen ali drugačen!

DVOJČKA

Ona: Trenutek, ki si se ga tako bala, je končno za teboj. V resnici pa se bo sedaj šele začelo, zato si nikar ne jemlji predolgih počitnic. Prijatelj se ti bo oglasil z zanimivim predlogom, ki bi se ga splačalo realizirati.

On: Kritično obdobje je sicer za teboj, vendar ti sploh ne bi škodilo, če bi se vedno pazil na svoje besede. Na delovnem mestu se ti ne piše nič dobrega, zato se raje potruji, da ti ostane vsaj to, kar imaš.

RAK

Ona: Uspelo ti bo zaplesti stvari, ki so v bistvu povsem preproste, zato se nikar ne čudi, če se bodo prijatelji zabavali na tvoj račun. Nekdo pa se vendarle ne bo smejal, ampak bo raje izkoristil ponujeno priložnost.

On: Stvari moraš urediti na kraju samem in se prepričati o pravilnem poteku. Le tako ti bo uspelo še naprej zadržati vodilno vlogo v poslu. Sicer pa se ti obeta prav prijeten konec tedna, ki ti bo še dolgo buril duhove.

LEV

Ona: Prehitro se boš odločila, vprašanje pa je, ali bo tvoja odločitev tudi pravilna. Nekdo se ti že dalj časa poskuša približati, zato kar dobro pogledaj okoli sebe, da ti ne bo kasneje še žal.

On: Prišel boš do tiste točke, ko se bo potrebno odločiti, ali naj nadaljuješ in tvegaš vse ali previdno pobereš dobiček. Če boš vztrajen, ti nagrada ne more uiti. Nepričakovan obisk.

DEVICA

Ona: Posrečili se ti bo veliki met, o katerem že dolgo sanjaš. Toda kaj hitro boš spoznala, da so bile sanje nekaj povsem drugega, kot je realnost, a kljub temu boš preživela prav prijetne urice.

On: Naredil boš konec sanjam in se konkretno lotil zadeve, ki ti že dalj časa enostavno ne gre iz glave. Sicer bo tveganje precej veliko, a se bo na koncu izkazalo, da je bila odločitev pravilna.

TEHTNICA

Ona: Nikar ne računaj s tem, da ti bo partner kar tako odpustil zadnji spodrsljaj, saj postaja zaradi tvoje raztresenosti že rahlo nestrpen. Preveliko tveganje ti lahko prinese le izgubo, zato raje dvakrat premisli.

On: Pravzaprav je zadnji čas, da zakrpaš luknje v svojih poslovnih zadevah, saj se ti lahko v nasprotnem primeru vse skupaj kaj hitro poruši. Partner ti bo sicer pomagal, vendar se boš moral potruditi tudi sam.

ŠKORPIJON

Ona: Uspelo ti bo nekaj, kar ti bodo zavidale mnoge prijateljice. Glede neke občutljive poslovne zadeve pa raji počakaj na ugodnejši trenutek, saj se ti sedaj ne piše prav nič dobrega. Dario!

On: Posledice odločitve boš nosil sam, zato pazi na vsako izrečeno besedo. Nekdo ti že dalj časa koplje jamo, čeprav se ti drugače predstavlja kot prijatelj. Pozornost in previdnost ti vsekakor ne bosta škodili.

STRELEC

Ona: Z nepremišljeno potezo si boš nakopala cel kup neprijetnih opravil, podrobneje pa boš spoznala tudi nekoga, ki si ga že dalj časa zaman poskušala ujeti v svoje mreže. Izkoristi ponujeno priložnost – ne bo ti žal!

On: Prepričaj se, da si sledila sladka sprava in vajin medsebojni odnos bo le še trdnejši. V začetku tedna bo nastopila poslovna streznitev in le stežka ti bo uspelo odnesti celo kožo.

KOZOROG

Ona: Uspelo ti bo izpeljati nekaj, kar imaš že dolgo v načrtu, pri tem pa boš prišla navzkriž s sodelavci, ki so načrtovali nekaj podobnega. Nikar se ne pušči zmešati, ampak raje poberi smetano, dokler je še kaj.

On: Postajal boš vedno bolj ljubosumen in nič več te ne bo uspelo spraviti na normalna pota. Pazi se, saj se lahko s takšnim ravnanjem nekemu prav posteno zameriš. Uspesna poslovnost te bo stala več, kot pričakuješ.

VODNAR

Ona: Po napornem tednu se ti bo odvalil kamen od srca. Rešila se boš nadležnih znancev, poleg tega pa boš spoznala nekoga, ki ti bo v prihodnosti še veliko pomenil. Več pozornosti posveti svoji zunanosti!

On: Pazi na svoje besede, predvsem pa ne govori o stvareh, ki se lahko obrnejo tudi proti tebi. Nekdo se ti bo na vse kriplje skušal maščevati, zato se nikar ne zanašaj na svojo srečno zvezdo.

RIBI

Ona: Zaradi nepričakovane ljubezenske izjave boš sprva ogorčena, nato pa ti bo vse skupaj začelo ugajati. Prijatelj bodo sicer začuden, vendar si bodo kar hitro uspeli razjasniti novonastali položaj.

On: Ravnal boš predvsem po svojem preudarku, vendar bi ne bilo slabo, če bi včasih poslušal tudi kakšen dober nasvet. Sedaj ti gre sicer čisto v redu, toda kako dolgo bo še tako. Najboljši odgovor veš samo ti.

Sejnine

Dežurni kabelski snemalec (samo priskoči na pomoč), tajnik KS Razkrižje in podžupan občine Ljutomer ter predsednik sveta krajevnih skupnosti Ljutomer je od svetnikov zahteval, naj uvedejo sejnine za svet KS v višini, kot je uvedena za odbore in komisije občinskega sveta.
(Pa naj še kdo reče, da ne zna poskrbeti zase news.)

Financiranje Mizarstva

Kot se govori po občinskih kuloirjih, naj bi Ljutomerski župan z dvema milijonoma in pol kreditiral plače zaposlenih v Mizarstvu. Stvar se zdi na prvi pogled vredna vse pohvale: župan daje za plače ubogim delavcem. Toda: s tem se v podjetju nič ne spremeni, saj je podjetje pri dobaviteljih tako zadolženo, da mu banke ne dajo posojila, slednje pa pomeni, da ni tudi nobenega programa.
(Nekateri pač radi nastopajo v vlogi božička news.)

Prlek

Po tistem, ko je iz vinskih krogov prišla informacija o novem vinu "Prlek v glaži", so se na prleški strani pojavile spekulacije o tem, katerega Prleka bi bilo potrebno ustekleničiti.

v glaži

(Glede na redko sorto, nam ni povsem jasno, ali so ga izbrali kot mojstrski prleški proizvod ali pa se je v glaži znašel, da bi mu onemogočili njegove mojstrske akcije news.)

Vodenik in delitvena bilanca

Gornjeradgski župan daje menda nekatere renovirane stavbe v najem kar zastonj.
(Tako preostalim občinam, ki so solastnice, ne pade v žep noben tolar, vprašanje pa je, ali bi se temu lahko reklo, da se župan ravna po načelih »dobrega gospodarja« news.)

Božiček bo svetojurjevčanom prinesel občinsko glasilo

v katerem bo župan zaželel vsem prebivalcem tudi srečno novo leto (Ni nam uspelo izvedeti, ali bo čestital tudi Videmčanom news.)

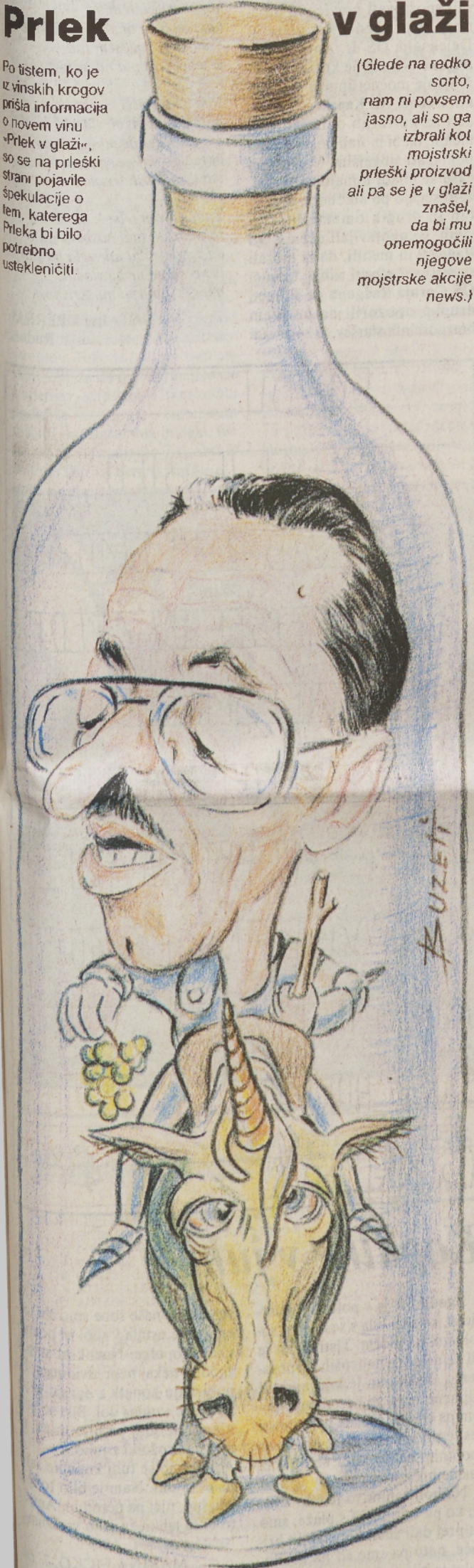
Spodnjepodravska regija

Občinska uprava je na svetniško vprašanje o študiji o spodnjepodravsko-štajerski regiji natančno popisala nosilce naloge in utemeljevanje naloge.
(Še vedno pa niso ugotovili, na kateri seji izvršnega sveta je padla odločitev o financiranju projekta news.)

Bratuša in lokalna samouprava

Ljutomerski župan je obiskal ministra za lokalno samoupravo, da bi med drugim pri njem izvedel, ali so plače njegovih občinskih delavcev res previsoke. Ta naj bi mu pritril, torej so si Ljutomerski občinarji od leta 1995, ko je bila uvedena lokalna samouprava, izplačali kar krepko milijonov več, kot jim pripada.
(Iz občinskih logov pa je že slišati, da je ministrovo mnenje samo mnenje in da bo zadnja besedo moralo reči Računsko sodišče — če bo seveda v Ljutomer prišlo news.)

Baby Center **OBIŠČITE NAS!**
Največja trgovina za otroke v razstajski radgani v novih prostorih nasproti cenzur. poleg libra.

NOVO EXPRESS FOTO
Franc Bolta, s. p.
Kranjčeva 12, 9226 Moravske Toplice

BOŽANOVIČ
Trgovsko in proizvodno podjetje
MURSKA SOBOTA d.o.o.
Hlavenška 9, 9000 Murska Sobota
Tel. 049/23-987; Fax. 22-984

SPECIALIZIRANA TRGOVINA ZA VODOVOD IN CENTRALNO OGREVANJE TER MONTAŽA

posojevalnica poročnih in slovesnih praznikov, poročni servis

»ROŽA« ZVER
Kinečka 4, Beltinci, tel.: (069) 41 542
Želimo vam srečno 1998.

ABANKA D.D. LJUBLJANA

Abanka,
banka prijaznih
in podjetnih ljudi!

ABANKA TUDI V LENDAVI

Širimo poslovno mrežo bančnih enot - odpiramo novo ekspozituro v Lendavi.

Od 8. decembra 1997 naprej nas lahko obiščete na Partizanski 29, od ponedeljka do petka od 8. do 11.30 in od 14. do 17. ure, v soboto pa od 8. do 11. ure.

Pokličete nas lahko tudi po telefonu: 069 74 380 in 74 340.

ABANKA-CELOVITA BANČNA PONUDBA!

Lenart v Slovenskih goricah

Magistrala in črpalka

Modernizacija magistralne ceste na odseku v Lenartu je stala 220.000.000 tolarjev. Četrtno naložbene vrednosti je primaknila lenarška občina, ker je bilo potrebno v sklopu teh del obnoviti vodovodno omrežje in druge infrastrukturne instalacije.

stranke bencinskega servisa in pa tudi udeleženci v prometu na poslovno-trgovskega centra Vrba pa tudi udeleženci v prometu na magistralni cesti. F. B.

Ob tednu starejših občanov

Mestna občina Murska Sobota je ob tednu starejših občanov krajevnim skupnostim iz proračuna nakazala denar za reševanje problematike starejših občanov, ki ga smejo nameniti za nakup ozimnice, kurjave ali organizacijo kulturnih in družbenih srečanj zanje. V ta namen so odobrili po 1170 tolarjev na občana, starega sedemdeset let in več, ter pozvali društva, humanitarne organizacije, šole in vrtnice, da se spomnijo ostarelih iz svoje sosesčine in naredijo dobro dejanje v skrbni zanje. Ob tem je koordinacijski odbor za varstvo starejših občanov pri mestni občini sestavil tudi dopise zdravstvenim delavcem, voznikom, sprevodnikom in drugim zaposlenim v avtobusnem in železniškem prometu, delavcem v trgovini in mladim, v katerih jih opozarjajo na drugačno obnašanje in težave, ki jih imajo starejši v stiku z njihovo institucijo ter jih prosijo za razumevanje in pomoč starostnikom. MH

DVOJNI FINALE NAJBOLJŠIH

Tradicija Vestnika je, da ob izteku starega in pričakovanju novega razglasi najboljše športnice, športnike in športne kolektive Pomurja.

Letos se bo to zgodilo v torek, 16. decembra, ob 18.15 v osnovni šoli v Beltincih.

Slovesen športni dogodek bomo nadaljevali s finalom kviza **SPOZNAVAJMO SVET MED DRAVO, MURO IN RABO**, ki je vse leto razveseljeval in bistril poslušalce MURSKEGA VALA.

DEŽELI OB MURI SE OBETA POMEMBEN DOGODEK

DVOJNI FINALE NAJBOLJŠIH

VABIMO VAS, DA GA DOŽIVITE Z NAMI!

VESTNIK

Radio Murski val 94,6 Mhz

Vstopnine ni!

motorna vozila

FORD TAUNUS 1,3, letnik 1970. prodam v celoti, ali po delih. Motor generalno obnovljen. Tel.: 48 085. movš

VW HROŠČ, letnik 1975, registriran, v dobrem stanju, poceni prodam. Tel.: 77 087. m16195

FIAT 126 P, letnik 1987, ugodno prodam. Tel.: 45 211. m16317

VENTO 1,8 CL, letnik 1993, zelo lepo ohranjen, z veliko dodatne opreme, prodam. Tel.: 23 418. m16319

JUGO 45, letnik 1986, rdeč, prodam. Kupsinci 3. m16326

LADO SAMARO 1300, letnik 1994,

prodam za 570.000 SIT. Telefon 48 842 ali Norsinci 34. m16329

BX 1,6 T2S, letnik 1990, ugodno prodam. Tel.: 22 979. m16348

HONDO CIVIC 1,5, 16 V. sedan, letnik 1991, rdečo, prvi lastnik, OPEL ASCONO, letnik 1980, prodam ter odkupujem rabljena vozila znamke Zastava. Rogaševci 6, tel.: 57 171, 0609 625 560. m16354

ZASTAVO 128, registrirano do julija 1998. prodam. Tel.: 53 174. m16361

MERCEDES 230 E, letnik 1987, kovinsko črne barve, lepo ohranjen, prodam. Tel.: 72 288. m16362

RENAULT Ékspres, letnik 1987, in OPEL REKORD, zadnji model, dobro ohranjena in registrirana, ugodno prodam. Tel.: 45 599. m16371

GOLF JGL I, starejši, YAMAHO XT 600, letnik 1994, in KAVASAKI 600 cross, otroški, letnik 1995, prodam. Tel.: 87 082. m16377

FIAT TEMPRA 1,6 IESX, letnik 1994/3, kovinsko sive barve, naprodaj. Tel.: 49 130. m16382

živali

PLEMENSKO TELICO, simentalke pasme, rodovniško, brejo 7 mesecev, prodam. Režonja, Franja Kozarja 10, Verzej, tel.: 87 157. m16302

SVINJO za zakol, 130-140 kg, krmiljeno z domačo hrano, prodajo. Andrejci 12, tel.: 48 616. m16320

BELE PIŠČANCE za zakol ali nadaljnjo rejo prodam. Cena je 200 SIT/kg. Melita Srša, Vesčica 36, tel.: 89 046. m16345

PUJSKE prodam. M. Črnci 40, tel.: 46 298. m16346

PERZJSKE MUCE prodam. Tel.: 76 590. m16351

KOZO molznico in dve mladici za prapust ali nadaljnjo rejo prodam. Tel.: 62 470. m16352

NEMŠKE OVČARJE, mladice, stare 10 tednov, oče Oris cicerov, mati Moly cicerova, prodam. Vanča vas 62b, tel.: 46 873. m16364

PUJSKE prodam. Franc Pušić, Plečnikova 4 Krog, m16369

ŠARPLANINCE, odličnih starsev, z rodovnikom, prodam. Tel.: 062 724 597. m16373

MUSIC S-H-O-P

Slomškova 43, tel.: 37 333

PREDNOVOLETNO ZNIŽANJE CEN

VIDEOREKORDERJI PHILIPS IN GRUNDIG	20 %
BREŽIČNI TELEFONI PANASONIC	10 %
KLASIČNE KITARE	10 %
NEKATERE CD-PLOŠČE DO	80 %

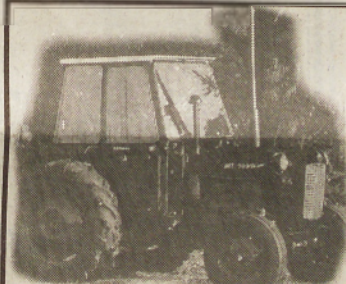
ZELO UGODNO

OZVOČENJE FENDER PASSPORT (komplet z dvema mikrofonom)	162.900
AKUSTIČNI BOBNI BASIX - komplet	84.800
SINTETIZATOR CASIO CTK - 501	41.850
VIDEOIGRICE »FAMILY COMPUTER«	12.990
GLASBENI KOLEDAR	1.640

VELIKA IZBIRA: HI-FI KOMPONENT, GLASBENIH STOLPOV, SINTETIZATORJEV, KITAR IN MIKROFONOV

5 % GOTOVINSKEGA POPUSTA PRODAJA NA VEČ OBROKOV S ČEKI OB NAKUPU NAD 30.000 TOLARJEV PRAKTIČNO DARILLO

VSEM CENJENIM ŠTRANKAM ŽELIMO VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO 1998!

Želite imeti traktor, ki je vsestransko uporaben in ima dolgo življenjsko dobo

TRAKTOR IMT 539 (39KM) s kabino in kompresorjem samo do novega leta ~~cena 13.990~~ **12.990 DEM**

Prodaja po sistemu staro za novo, možnost posojila ali lizinga.

Pooblaščen prodajalec za Pomurje **FINANDER, d. o. o., Trgovina in storitve, Ledavsko naselje 16, Murska Sobota tel.: (069) 32 888, (069) 35 888**

DE FACTO

- Zaplanje terjatev
- Izvoznik prenosilnega posojila
- Odkup terjatev in vplaki čelker
- Preverjanje plačilne sposobnosti podjetij
- Posredovanje posojil pravnim osebam in s. p.
- Posredovanje posojil posojilodajalcem
- Posojila ob zastavi vrednostnih papirjev
- Finančno svetovanje
- Računovodstvo za d. o. o. in s. p.
- Borza posredovanje

Parizanska c. 30, Maribor tel.: 062 224 375 062 224 377 faks: 062 224 508

VEDEŽEVANJE IN NAPOVED LOTA **090 42 62** PAR., s. p., 156 SIT/min.

VEDEŽEVANJE - TAROT **090 42 65** 1min 156 sit NON STOP

VEDEŽEVANJE - TAROT **090 41 02** 1min 156 sit NON STOP

Ekonomika vojne in revolucije - v Sloveniji

IV. Fenomen komunističnih reformatorjev

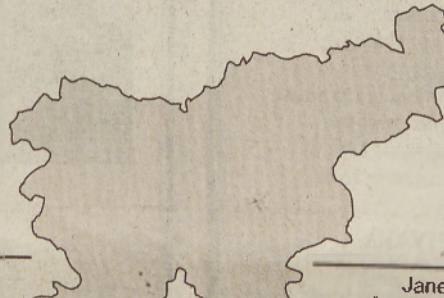
Nekatere socialistične države so prišle do spremembe politične ureditve prek postopnega razvoja, ki ga je spodbujal tudi del vladajoče komunistične elite. V ekonomski literaturi se je za pojav komunističnih reformatorjev uveljavila razlaga, da si ti pod nadzorom procesa reform lahko zagotovijo pomembne osebne prednosti za čas nastopa demokracije - predvsem s pomočjo divje privatizacije in pridobljene politične priljubljenosti. Toda takšna razlaga predpostavlja, da so imeli vodilni komunisti veliko moč predvidevanja, kar je verjetno že zato, ker zaradi nedemokratskega političnega sistema ni bilo mogoče oceniti dejanskega političnega povprečja, ter da je reformatorska skupina lahko dovolj natančno nadzorovala proces sprememb in svojo vlogo v njem. Tako je takšna razlaga predvsem zgolj mišljiva zgodba o zaroti dobrih proti zlim. Če pomislimo o individualnih računih vla-

dajočih komunistov, pa lahko evolucijo reformatorskega duha med njimi opišemo brez tako zahtevnih predpostavk. Centralni komite vladajoče partije, ki se srečuje s povečano gospodarsko ali politično nestabilnostjo države, ima na izbiro dve nasprotni čisti strategiji: lahko skuša ohraniti obstoječe stanje ali pa poskuša razmere popraviti z "reformo", se pravi s prilagajanjem svoje tekoče politike in z institucionalnimi spremembami. Toda druga strategija je tvegana. Ohranjanje obstoječih odnosov ima znane in močne podpornike, medtem ko bi dejansko podporo za morebitne reforme morali šele ugotoviti - dotlej se namreč zaradi zaprtosti političnega sistema ni mogla prav izraziti. Spremembe ponavadi spodbujajo prerazdeljevanje ugodnosti in položajev, korenite reforme pa bi skoraj neizogibno tudi zmanjšale skupni obseg koristi oziroma rent, ki so v ob-

stoječi ureditvi na voljo vladajoči eliti. Ohranjanje obstoječega stanja navsezadnje zahteva tudi manj ustvarjalnosti in napora. Vsi ti preudarki govorijo, da je za centralni komite trmasto ohranjanje obstoječih razmer in načina delovanja dominantna strategija. Za njegovega posameznega člana pa je račun drugačen. Prav lahko se namreč pripeti, da bodo v prihodnosti takšne ali drugačne reforme postale neizogibne, in tedaj bodo tisti, ki se bodo lahko potrkali po prsih, čes da so o njih prvi govorili, na boljšem od svojih bolj zadržih kolegov. S tega stališča je za posameznega člana lahko priporočljivo predlagati skromne spremembe, še zlasti zato, ker je verjetnost, da bo predlog v resnici sprejet, majhna, zato s svojim predlogom pravzaprav ne ogrozi kolektivno optimalne strategije. Če bi hoteli izračun posameznega pripadnika oblasti formalizirati, bi morali

vanj vključiti tele elemente:
 - verjetnost dolgoročne ohranitve režima v njegovi sedanji obliki,
 - posameznikove rente v obstoječem režimu,
 - verjetnost, da bo v doglednem času prišlo do reforme,
 - posameznikove rente v reformiranem režimu,
 - nagrada za predlaganje sprememb, če reforma uspe,
 - takojšnja nagrada za predlaganje sprememb,
 - tveganje kazni za zavzemanje za spremembe.
 Toda s takšnim naštevanjem elementov sino tudi sami zagovornikom sprememb pripisali sposobnost predvidevanja, ki je v resnici najbrž nimajo. Posamezni pripadnik oblasti verjetno ne bo znal niti približno oceniti, kolikšne bi utegnile biti njegove rente po reformi in

kolikšno nagrada si bo za svojo podporo v resnici priboril; hkrati bo imel le medle predstave o tem, koliko časa se bo obstoječi režim še uspel ohraniti. Toda lahko je prepričan, da bo zaradi zavzemanja za spremembe na boljšem, če do njih v resnici pride, hkrati pa ob gospodarski krizi ali javnih protestih z gotovostjo čuti, da je trdnost režima zmanjšana. Zavest o tem, da se skupinski položaj oblasti slabša in da svoje zasebne možnosti lahko izboljša s predlaganjem sprememb, je sama po sebi zadostna spodbuda, da določene omejene spremembe v resnici predlaga - čeprav ne zna oceniti dejanske višine morebitnih nagrad in rent ali verjetnosti reform. S tem smo ekonomsko logiko v bistvu pripeljali do konca. Ker posamezni član oblasti s svojim zavzemanjem za spremembe njihovo dejansko verjetnost poveča povsem zanemarljivo - to pomeni, da s svojim predlaganjem ne škodi trdnosti režima -, v bistvu kot posameznik ne more vplivati na to, kdaj in kako bo do sprememb dejansko prišlo, še manj pa na to, kakšne vrste bodo. Dejanski nastop političnih sprememb je zanj torej nekaj takega kot vreme: povzročajo jih dejavniki, ki so zunaj njegovega dosega, o njihovi naravi obstajajo le povsem nezanesljive napovedi, nanje pa je vseeno potrebno pripraviti. Prihodnjic: "Preračunljivost in zastojkarstvo"

Janez Sušteršič

*Čas hiti in celi rane,
a ne zaceli jih nikdar.
V prsih skrita bolečina srce razjeda
dan in noč.*

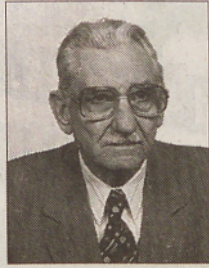
V SPOMIN

Otožna tišina zimske narave nas je spet spomnila na 13. decembrsko jutro, ko je pred štirimi leti zemlja zakrila ljubljenega moža, očeta, dedija

Jožefa Vogrinčiča

iz Gederovec

Hvala vsem, ki stojite ob njegovem grobu, mu prinašate rože in prižgete sveče.
Njegovi najdražji

*Ljubil si življenje,
ljubil si dom.
Že dve leti ti krasijo rože
tvoj večni dom.*

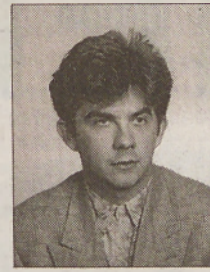
V SPOMIN

Laci Kuhar

iz Puconec

Vsem pa, ki ga še niste pozabili, ki stojite ob njegovem grobu, prinašate cvetje in prižigate sveče - iskrena hvala!

Njegovi najdražji

*Usoda kruta, kaj storila si,
v zimskem večeru morila si,
dragega nam sina vzela si.*

ZAHVALA

Tragično in nepričakovano, za posledicami prometne nesreče 5. decembra 1997 pri Rakičanu, nas je mnogo prezgodaj, v 30. letu življenja, zapustil naš

Tomaž Ošlaj

iz Ulice M. Kuzmiča 43a in Vrtnice ulice 8
v Murski Soboti

7. decembra 1997 smo ga v ožjem družinskem krogu na pokopališču v Murski Soboti položili v mnogo prerani grob.

Ob tej tragični izgubi se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem, sodelavcem in sosedom, ki ste nam v teh težkih trenutkih izrazili ustna in pisna sožalja, darovali vence, sveče, za svete maše in humanitarne namene.

Zahvaljujemo se reševalcem in osebju kirurškega oddelka bolnišnice v Rakičanu, ki so se trudili, da bi ga ohranili pri življenju.

Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, za odigrano Tišino in pogrebništvu Komunale iz M. Soboti.

Žalujoci vsi njegovi

*In dan je črni moral priti,
bridkosti dan, o dan solzan,
bilo težko se je ločiti,
vendar vse solze, jok - zaman.*

V SPOMIN

Včeraj so minila štiri leta od takrat, ko je tragično izgubil življenje naš ljubi sin, brat in vnuk

Robert Ivanič

iz Noršinec

Ne moremo se sprijazniti z usodo; da te ni, saj te čutimo na vsakem koraku. Vsak hip si z nami in v naših srcih boš ostal do konca naših dni.

Hvala vsem za darovane sveče in cvetje, namenjeno njemu v spomin.

Za njim žalujemo: mama, oče, sestra in stari starši

*Vse odhaja, kakor tiha reka,
le spomini spremljajo človeka.*

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je v 81. letu zapustila

Vera Kuhar

s Tišine 22

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste jo spremljali k zadnjemu počitku, darovali vence, sveče, za sv. maše, nam pa izrekli sožalje. Hvala gospodu kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku Bratkoviču ter pogrebništvu Kampus.

Žalujoci vsi njeni

*Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar družji nas,
so vezi močnejše,
brez pomena zanje so razdalje,
kraj in čas.*

(M. Klopčič)

ZAHVALA

V 72. letu nas je za vedno zapustil dragi mož, oče in brat

Vendel Haužar

iz Ropoča

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence, šopke, sveče in za svete maše ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gospodu za odigrano Tišino, govorniku za poslovilne besede, GD Ropoča in drugim gasilskim društvom. Zahvaljujemo se kolektivu in učencem 8. a razreda OŠ II M. Soboti in pogrebništvu Banfi.

Ropoča, 29. decembra 1997

Žalujoci vsi njegovi

*Vsi bomo enkrat zaspali
in v miru počivali,
vsi, in delo za vedno končali,
v hišo očetovo šli. Ali odšel si tja,
odkoder ni več nazaj poti,
ugasnila je luč življenja, ostala nam je
luč spomina, ostaja nam v srcu tiha
skrita bolečina.*

V SPOMIN

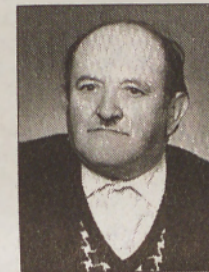
8. decembra je minilo pet žalostnih let in bolečine od takrat, ko je na beli cesti ugasnilo tvoje življenje, dragi sin in brat

Miran Filipič

iz Borec

Hvala vsem, ki se ga spominjate in stojite ob njegovem grobu, prižigate sveče in prinašate cvetje.

Žalujoci tvoj najdražji

*Vse odhaja kakor tiha reka,
le spomini spremljajo človeka.*

V SPOMIN

8. decembra so minila štiri leta od takrat, ko nas je zapustil naš dragi

Ludvik Časar

iz Križevca v Prekmurju

Hvala vsem, ki se ga radi spominjate, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Vsi tvoji, ki smo te imeli radi

*Saj molčal si, molče trpel in upanju
se sladkemu upiral.
Prišla je ura, nisi mogel več.
Izgubili smo te, ostala nam solza
je spomina, zakaj ta pot bila je le edina.*

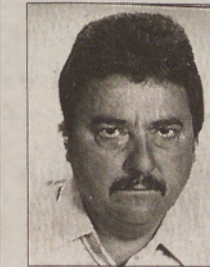
V SPOMIN

Otožna tišina zimske narave nas je spet postavila v čas, ko je pred dvema letoma zemlja zakrila mlado telo našega ljubega moža in očeta, ker nas je za vedno zapustil

Jani Lačen

iz Murske Soboti

Tvoji najdražji

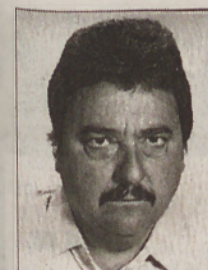
*Med naša srca si se vpisal,
čas ne bo te več izbrisal.
Tudi če spokočno spiš,
z nami kakor prej živiš.*

V SLOVO

Alojzu Grah

Stankica, Bojan, Nadica

Celje, 5. decembra 1997

*Kje si, moj ljubi mož,
kje je mili tvoj obraz,
kje je tvoje toplo srce
in pridne roke,
ki skrbele so za me.*

Na prvi adventni četrtek je v 47. letu prenehalo biti zlato srce mojemu ljubemu, skrbnemu možu

Alojzu Grah

12. 4. 1951 - 04. 12. 1997
iz Dolnjih Slaveč 55
(živel je v Nemčiji)

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste bili z nami v težkih urah slovesa.

Hvala za prijazne besede sočutja, prelepo cvetje, za svete maše in sveče.

Hvala gospodu župniku Vöřešu za lepo opravljeno pogrebno slovesnost in sveto mašo, gospodu župniku Gumilarošu za ganljive besede ob slovesu in vsem pevcem za lepo odpete žalostinke.

Hvala dr. Gomboču iz zdravstvenega doma pri Gradu ter dr. Korenovi iz zdravstvenega doma v Celju za požrtvovalno nego in skrb na domu.

Hvala pogrebništvu Banfi in prijateljem iz Nemčije. Posebej hvala vsem sosedom, prijateljem, sošolcem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi mnogo prerani zadnji poti.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat - iskrena hvala!

*Neutolajljiva žena Stanka
Sigmaringen, 5. decembra 1997*

*Ni s smrtjo konec,
temveč nov začetek.*

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta, brata in strica

Viljema Doma

iz Lendave

izrekamo iskreno zahvalo delovni organizaciji Lek, internemu oddelku splošne bolnišnice v M. Soboti ter kaplanu Tomislavu Šantaku za pogrebni obred.

Iskrena hvala vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani ter darovali vence in sveče.

Žena Marija s sinovoma Gorazdom in Miranom

*Kako je prazen dom, dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih pridnih rok
za vedno nam ostaja.*

V SPOMIN

9. decembra sta minili dve žalostni leti od takrat, ko nas je zapustil dragi mož, oče in dedek

**Anton Camplin
- Tonči bači**

iz Lendave

Hvala vsem, ki se ustavljate ob njegovem grobu, prižigate sveče in prinašate cvetje.

Vsi njegovi

MERKUR®

od 4. do 31. decembra 1997

MERKURJEVE VROČE CENE

Vroče servirano!

VROČA CENA
6.990,00

21-delni jedilni servis,
Daphne, po 6 globokih,
plitvih in desertnih krožnikov,
2 servirna krožnika in skleda

božično-novoletna jelka,
višina 185 cm

VROČA CENA
7.290,00

VROČA CENA
2.860,00

božično-novoletna jelka,
višina 125 cm

VROČA CENA
16.990,00

akumulatorski vrtalnik-vijačnik s priborom, SKIL, 2360 HS,
s 16-delnim priborom, napetost 14,4 V, hitrovpenjalna glava
s premerom 10 mm, zvezna regulacija hitrosti v območju
od 0 do 650 vrt/min, vrtenje levo ali desno, nastavljliv vrtilni
moment, čas polnjenja akumulatorja 3 ure

Vroče cene
veljajo od 4. do 31.
decembra 1997
za izdelke
v zalogi.

VROČA CENA
5.690,00

kavni avtomat, SIEMENS,
TC 31006, moč 900 W,
do 10 skodelic

VROČA CENA
22.990,00

12-delna garnitura nerjavne posode s termostati, Chef Line,
s 3-plastnim dnom, primerna za kuhanje brez maščob in v pari,
iz kvalitetnega jekla 18/10

MERKURJEVI POPUSTI IN PLAČILA NA OBROKE

ŠE 4% DO 10% POPUSTA

- 4% ceneje pri vsakem takojšnjem plačilu s kartico DINERS-MERKUR
- 4% do 10% ceneje pri takojšnjem plačilu nad 5.000 SIT z MERKURJEVO KARTICO ZAUPANJA

DO 5 OBROKOV BREZ OBRESTI

- pri nakupu na 5 čekov z odloženim plačilom
- na Merkurjevo posojilo do 5 obrokov
- pri obročnem nakupu z DINERS-MERKUR pa priračunamo obresti (2=2%, 3=2%, 4=3%, 5=4%) s tem da obenem UPOŠTEVAMO TUDI 4% POPUST na kartico

TUDI NA 12 OBROKOV

- možnost nakupa na 12 čekov z odloženim plačilom
- na posojilo do 12 obrokov
- na največ 6 obrokov s kartico DINERS-MERKUR

Minimalni znesek oz. obrok je 5.000 SIT, pri nakupu nad 5 obrokov priračunamo obresti, in sicer 6=1%, 7=2%, 8=3%, 9=4%, 10=5%, 11=6%, 12=7%. Pri obročnem nakupu z DINERS-MERKUR pa velja 6=5%, s tem da obenem upoštevamo tudi 4% popust na kartico.

... in še več kot 40 izdelkov za vaš dom po izjemno vročih cenah:

dvovrtni hladilnik, IBERNA, ID 24	56.990,00	vbodna žaga v kovčku, BLACK & DECKER, KS 631 KA	10.990,00
pornivalni stroj, IBERNA, LSI 56 W	69.990,00	akumulatorski sesalnik, BLACK & DECKER, HC 431	7.390,00
stojalo za pršut, BAŠIN	8.990,00	kotni brusilnik, ISKRA ERO, KB 148 A	16.590,00
pekač za biskvit, KAISER, 621-227	990,00	tračni brusilnik, SKIL, 1200	15.690,00
sekljalnik, MGA, S 301	17.990,00	lučke za jelko	999,00
palični mešalnik, BOSCH, MSM 4101	8.690,00	girlanda, ŠTAMBERGER	1.890,00
ožemalac citrusov, MGA, OC 701	3.790,00	smrečica, ŠTAMBERGER	1.190,00
likalnik, BOSCH, TDA 6501	9.490,00	perla	390,00
kavni avtomat, SIEMENS, TC 52001	24.790,00	fotoapar, YASHICA, Clearlook AF	17.990,00
sušilnik za lase, SIEMENS, MH 51502	3.990,00	sesalnik, BSD, 1400 W	17.990,00
videorekorder, PHILIPS, VR 475	45.990,00	pralno-sušilni stroj, ZANUSSI, WDS 832 C	98.900,00
televizor, GRUNDIG, 55 73 I	59.990,00	sredstvo za čiščenje in preprečevanje zmrzovanja vetrobranskih stekel, KEMIKAL	250,00
televizor, GRUNDIG, P 37-071	33.990,00	zamrzovalna omara, ZANUSSI, ZVF 230 M	59.900,00
žepni tranzistor, GRUNDIG, Boy 47	2.990,00	3-delna garnitura večnamenskih doz	1.790,00
radio ura, GRUNDIG, Sonoclock 21	4.690,00	podstavek za torto s pokrovom	4.290,00
klaviature, CASIO, CTK-10C	22.990,00	ekonom lonec, LAGOSTINA	6.990,00
24-delni jedilni pribor, TONER	9.990,00	18-delna garnitura kozarcev, CREOLA	2.990,00
sobno kolo, My Cardio	33.990,00	pladenj, DORATI	1.690,00
sani, Davos 90	4.890,00		
podajšek, KOPP	330,00		
kabelski podajšek, ELLES, KRH-3/1	2.490,00		
žepni organizator, CANON DM 320	1.999,00		
kovček za orodje, ZAG, 16001	1.290,00		
krožna žaga, ISKRA ERO, KZ 55 D	12.490,00		

OBIŠČITE MERKURJEVO PRODAJALNO

MURSKA SOBOTA: TC Merkur.

IN MERKURJEVI FRANŠIZNI PRODAJALNI

ORMDŽ: Merkur v Hardeku.

ROGAŠKA SLATINA: PC Nagonje.

MERKURJEVE SPLETNE STRANI:
WWW.MERKUR.SI.

